

Veto

Leuvens Studentenweekblad
Jaargang 13, '86-'87
Nr. 13, dd 8 januari 1987
ISSN: 0773-5162

Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie
Verant. Uitg.: Filip Huyzenruyt
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven
Tel. 016/22.44.38

Moeilijk zenne

Samen met 1986 zijn ook de favorieten op de fles gegaan. In de eerste Veto van het nieuwe jaar kan je samen met ons alles behalve oprechte beste wensen het verslag vinden van de twee laatste Favorietenlezingen. Als je deze Veto om zijn as wentelt, kan je het verslag van IJsselings praatje lezen, over Derrida. Al gaat het meer over Van Dale. Op pagina 10 dan staat het verslag over de lezing over een of ander obskuur Italiaans architect — dat verwerpelijk ras dus — ene Aldo Rossi. Zeer boeiend verslag, naar het schijnt, maar alleen voor de intelligenter lezers. Niet voor jou dus.

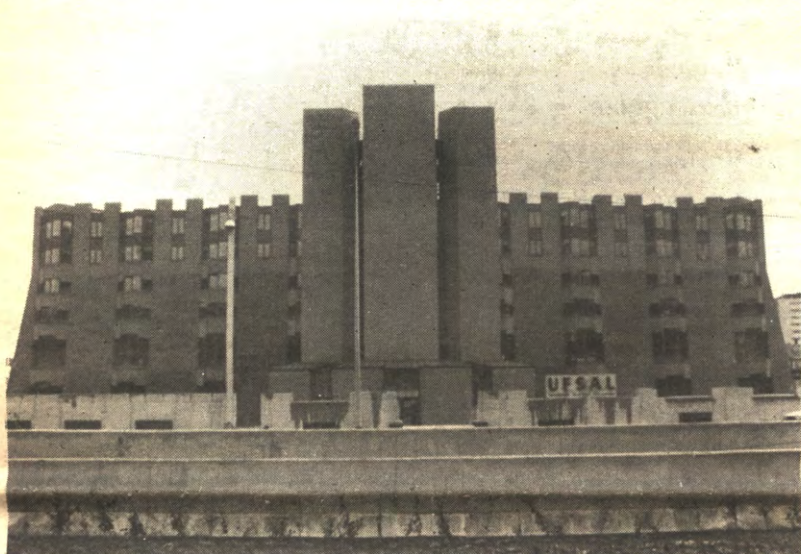
Om te lachen

De postmoderne findsieciest is een raar ding. Hij kan nog wel lachen, maar doet dat al lang niet meer met ouderwets grappige dingen. Neen, hij lacht met het minder komische, het onbehaaglijk komische. Ha, hoor ik je al denken, daar zal ik eens een

festivalletje rond plegen. Wel, daarvoor ben je mooi te laat. Het Instituut voor Literatuurwetenschap was je voor. Vanaf volgende maandag kan je schaamteloos lachen met dingen die je grootmoeder nu echt niet grappig zou vinden. Herr Seele, Graham Chapman, Jan Decorte en Kama-gurka zijn maar enkele van de herschappen die Leuven weer een stuk onveilig maken. Voor meer details en leedvermaak, p. 4.

Burps

Het werd tijd. Al een maand eet je niet meer, want al een maand is er geen Gezonde Voeding in Veto meer verschenen. Uw nu toch wel erg slanke lijn indachtig gaan we er weer tegenaan. Te gek goedkoop weer, o zo voedaam. De deelnemers in de spannende strijd zijn Tamari (ja, zij), 1 groene paprika en de onontbeerlijke twee tomaten die elke scholetoch weer dat feestelijk tintje meegeven. Potten en pannen klaar, en hop naar p. 11.

UFSAL, DUS — Een houder voor penselen? Een reuzenorgel? Het nu pas vrijgegeven voorontwerp van het Brusselse stadhuis? Nee hoor, deze foto geeft een impressie van een volledige unif. Een stuk van de Brusselse pre-metro krijgt u er nog gratis bij, maar om het bakstenen pronkstuk op de achtergrond is het ons te doen. In ons streven in elke unif van het land verfschud te worden hebben we ditmaal de Universitaire Fakulteiten St.-Aloysius aangepakt. Zie de middenpagina's voor weer een parel van riooljournalistiek.

(Foto: Geert Coene)

De kater van het nieuwe jaar

Numerus clausus in geneeskunde

Naar jaarlijkse gewoonte hebben de artsen ook aan het eind van '87 een boom opgezeten rond een tarievenakkoord artsen-ziekenfondsen. Op 23 december kwam de minister-raad dan ook bijeen om nog maar eens een oplossing te zoeken. Daar kwam minister Dehaene aandragen met een aantal toezeggingen naar de artsen toe, toezeggingen die zouden toelaten het lopende tarievenakkoord te verlengen. De belangrijkste toezegging — zo kan je afleiden uit de reakties van Wynen en De Brabanter — is het invoeren van een Numerus Clausus in geneeskunde. 't Is weer vakantie geweest.

laars aan de slogantaal te verlaten en de term N.C. uit het perscommuniqué te weren.

We zetten de essentiële punten van dit rapport nog even op een rijtje: — men blijft zich na het sekundair onderwijs vrij inschrijven in geneeskunde, tandheelkunde en medische biologie. Wel zet men intussen een informatiekampagne op touw, om de aankomende studenten aan te sporen richtingen te volgen die meer toekomstperspectieven bieden. — Op het einde van de eerste kandidatuur worden in juli en september nationale eksamens georganiseerd, waaraan men kan deelnemen. Wie ook in de septemberzitting niet slaagt, heeft geen kans meer zijn jaar over te doen. — In de zes daarop volgende studie-jaren is het verboden, op straffe van uitsluiting, te trissen.

Deze laatste klausule is volgens dekan Casteels volkomen overbodig. In zijn visie zal immers de selectie zo zijn, dat alleen de intellectueel meest begaafden hun studies zullen kunnen verderzetten.

Akademische graden

De invoering van een Numerus Clausus zal, zo kwam men overeen, gepaard gaan met een herziening van het lessenpakket van eerste kandidatuur geneeskunde. Men wil nl. het pakket ruimer maken, ten einde de overgang van de niet-geslaagden naar andere richtingen meer flexibel te maken. Het uitwerken van dit punt

wordt overgelaten aan de werkgroep Rogiers (adjunkt-kabinetschef van Martens), die al jaar en dag belast is met een voorontwerp van de herziening van de wet op de academische graden. We staan dus tegelijkertijd voor de eerste stappen in de richting van een devaluatie van de wettelijke graden. Coens droomt al jaren van 'zulk systeem. Een van zijn 'nieuwjaarswensen' (DS, 24-12) was overigens de hervorming van de eerste jaren universitaire studie naar een zo breed mogelijke opleiding toe. Ongetwijfeld gaat zulks dan gepaard met de invoering van een derde cyclus, waar dan de specialisten worden opgeleid. Een effectieve studieverlenging dus, die duidelijk waarom een N.C. inhoudt voor de minderbegoeiden, met de maatschappelijke consequenties van dien.

Forfaitaire betoelaging

Natuurlijk zal de invoering van een N.C. in eerste kan geneeskunde belangrijke financiële gevolgen hebben voor het wetenschappelijk onderzoek aan die fakulteit. Maar ook hieraan werd een mouw gepast. Al jaren werkt men op het kabinet van onderwijs aan een nieuw financieringssysteem voor de universiteiten, de zgn. forfaitaire betoelaging. I.p.v. geld toe te kennen louter op basis van het aantal studenten, zal men — met als argumentatie de denataliteit — de gelden voor het wetenschappelijk onderzoek loskoppelen van de gelden voor onderwijs; alleen dit laatste bedrag zal dan nog gekoppeld zijn aan het aantal

De geschiedenis van de Ufsal

“Scholeke beginnen”

De Universitaire Fakulteiten Sint-Aloysius te Brussel werden in 1969 opgericht, toen nog als de nederdentalige vleugel van de Facultés Universitaires Saint-Louis. Het initiatief ging uit van de franstalige Mgr. Van Camp, en in 1974 verhuisde men van de Noordstraat naar Koekelberg, naar een... brouwerij. Rare dingen allemaal, en omdat we bij Veto te jong zijn om over die tijd te kunnen mepraten, gingen we één van de Ufsal-pioniers, Madeleine Sergeant, opzoeken. Professor Sergeant was vanaf het tweede jaar aan Ufsal verbonden, en doceert nu logika in Leuven en Kortrijk.

De statuten van de Facultés Universitaires Saint-Louis voorzagen altijd al de oprichting van een nederdentalige afdeling, dus in die zin is Van Camps initiatief niet zo raar. Alleen was het heel moeilijk om in de jaren '60 een nieuwe Vlaamse unif op te richten: het FDF was toen nog heel sterk en Van Camp was op zoek naar een "vechter" die hen aankon, en iemand die het wou wagen een unif te "maken". Jan Lindemans (rektor van 1969 tot 1982) was die figuur: een echte tweetalige Brusselaar, uit een familie die al zeven generaties in het onderwijs stond. Bovendien was hij een specialist in het privaatrecht, iets wat in Koekelberg heel erg nuttig bleek.

Daar in de Noordstraat was het echt "scholeke beginnen" volgens professor Sergeant. De Ufsal was niet meer dan een groot herenhuis dat zo goed en zo kwaad mogelijk werd ingericht. Maar er waren toch al meteen meer dan zeventig studenten

studenten. Zo wordt dan het wetenschappelijk onderzoek veilig gesteld. Het financieel belang dat de universiteit tot hiertoe had bij een stijgend aantal studenten wordt geminimaliseerd. De stap naar de invoering van een N.C. in andere fakulteiten blijft dan nog een principekwestie; en de lezers weten nu al wat Coens en Dillemaans (de twee meest fervente tegenstanders van N.C.) in de praktijk met hun principes doen. Words, words, words...

Voorlopig zal waarschijnlijk een overgangsmaatregel getroffen worden, en zal men eerst alleen de fakulteit geneeskunde forfaitair betoelagen. Maar het gevaar voor de universalisering van dit systeem is reëel. De dreiging van een N.C. wordt, nu de eerste stappen zijn gezet, overal groot.

Spraakverwarring

Onmiskenbaar is deze toezegging aan de artsen syndikaten een verdere stap in de richting van een drastische struk-

turele afbouw van de democratisering van het onderwijs. En terwijl dat alles boven onze hoofden hangt, voert men op hoog nivo een komedie op die z'n gelijke niet kent. Zoals reeds vermeld, hebben Wynen en De Brabanter het tarievenakkoord ondertekend omdat er een N.C. wordt ingevoerd.

Avondles

Snel werd het herenhuis te klein voor de Ufsal, en was men verplicht te verhuizen. Twee plaatsen kwamen daarvoor in aanmerking: een gebouw aan de Vaart — centraal gelegen in Brussel maar toch niet makkelijk bereikbaar — en de brouwerij in Koekelberg. De keuze viel al snel op Koekelberg, omdat men toen al wist dat de metro daar zou worden ingeplant, en omdat de grote invalswegen daar Brussel binnendoken: Ufsal mikte tenslotte vooral op pendelstudenten.

Milis, de waalse "huisarchitect" van Ufsal, zette zich aan het werk om van de brouwerij een unif te maken: de grote zaal waar de gisvaten stonden werd de Grote Aula, de directeursvertrekken het rektorat, andere kantoren leslokalen, enzovoort. Overigens ging Milis zelfs samen met zijn vrouw avondschool Nederlanders volgen: je kan toch geen Vlaamse unif ontwerpen, als je geen Nederlands kent...

De brouwerij zelf was al erg groot, maar de buurt bood nog meer mogelijkheden tot uitbreiding: er konden makkelijk huizen opgekocht worden. Nou ja, makkelijk. Er was geen week in de begintijd zonder één of ander proces verbaal, bezoek van de gendarmerie of iets dergelijks. De Vlaamse unif was duidelijk niet welkom in het door de FDF bestuurde Koekelberg.

Door die tegenwerking kon met de bouw van het nieuwe gebouw pas begonnen worden in 1978, al waren de plannen al in 1974 klaar. Ook waren er

vervolg op p. 8

Dehaene en Coens reageren verbaasd en heftig: er is geen N.C. ingevoerd. De vrije toegang tot de universiteit wordt niet beperkt. En Dillemaans is op beide groepen boos. Het artsen syndikaat verwijt hij een verkeerde interpretatie van het akkoord — ook volgens hem is er dus geen sprake van een N.C. — anderzijds is hij boos op Dehaene zulks bij een akkoord artsen-ziekenfondsen te hebben betrokken. Ziet u ons: "Le terme N.C. est mal accepté!" 't Zal Wynen een zorg wezen. Hij heeft wat hij al jaren eist: een Numerus Clausus in geneeskunde. Voor één keer kunnen we met zijn interpretatie volledig akkoord gaan.

Geert Van Eekert

lezersbrieven

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op de het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)actualiteit, en ondertekend zijn met naam, studietoestand en adres. Wie liever niet heeft dat zijn naam gepubliceerd wordt, moet dit duidelijk motiveren.

Brieven die langer zijn dan 25 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen; dit komt overeen met ca. 1 getikte blz. met een dubbele interlinie) worden in principe ingekort.

Libanon

'Artsen zonder grenzen' België heeft positief geantwoord op de oproep om medische teams en medisch materiaal te sturen naar Libanon, ten voordele van de slachtoffers van de kampenoorlog die er momenteel terug aan de gang is. In die zin is de kritiek die we formuleerden op deze organisatie achterhaald. We wilden "Médicins sans frontières" als illustratie gebruiken m.b.t. de tegenstelling tussen de 'apolitieke' louter humanitaire gezondheidswerker enerzijds, en de politiek geëngageerde solidariteitswerker anderzijds; in de derde wereld, waar de problemen op gezondheidsvlak prioritair een 'evolg zijn van politieke, sociaal economische uitbuiting vanwege de geïndustrialiseerde, imperialistische landen en vanwege de rijke minderheid aan machtsbezitters in de derde wereldlanden zelf. Daarom heeft o.i. de zogenaamde "a-politieke" opstelling van bv. "MSF" in Frankrijk, daar geleid tot (extrem) rechtse politieke tendenzen in en rond die organisatie, zoals de beweging: "Liberté sans frontières". Zij willen het concept van "MSF" gebruiken als een soort moderne liefdadigheid t.o. de derde wereld die in zijn hulpverlening de oorzaken van ongezondheid wil kamoufleren, en voor de oorzakelijke machts- en uitbuitingsstructuren zelf systeembevestigend kan zijn.

Het zeer snel reageren van "Artsen zonder grenzen" België, met het plan om medische teams te sturen naar Libanon vinden we zeer positief. Daarom was de vergelijking die we

maakten tussen de manier van werken van deze mensen van "MSF" en de medische diensten van bv. de UNO in Libanon — zoals wij ze daar ervaren hebben — volkomen onjuist.

Dirk Van Duppen
Lief Seuntjens

Ongelooflijk, en toch waar

Als deze generatie ooit het beleid in handen heeft, hou ik m'n hart vast, want daar kunnen m.i. noch Coens, Martens, Verhofstadt, noch Dillemans aan tippen!

Wat ik Dillemans verwijt is dat hij z'n — lovenswaardige — woorden geen daadwerkelijke kracht bijzet. Tegelijkertijd vraag ik me dan af, of u — Mr. Dillemans, — uw connecties met de CVP belangrijker vindt dan uw verantwoordelijkheid naar de studenten toe (waarbij u dan wel 'ns mag bezinnen over 'n christen houding).

Heren beleidsmensen: ik vind het onverantwoord dat u onze, t.z. de toekomst van ons land zodanig hypotheticeert, en in tegenstelling daarvan wél wapens levert aan Iran, onbegrensd geld uitdeelt aan Zaire en zonder protesten de bepalingen van de NAVO opvolgt en daardoor de zinloze aankopen van F-16-en prioritair stelt boven ons onderwijs. De reinste onzin. Iets waar ik me NIET kan bij neerleggen.

En waar zijn onze helden naar toe geloven. Onze actiebasis blijkt dan wel goed gegroeid te zijn. Niettemin blijft ik ontgoocheld over het algemeen solidariteitsgevoel. Ik krijg reacties waar ik gewoon PAF van sta: mensen die bij hoog en laag beweren 'gewoon' tegen de democratisering van het onderwijs te zijn en niet eens de moeite nemen zich eens te bezinnen over het eigenplatform van het NAK. Dit individualisme maakt me gewoonweg RAZIND.

Ik heb me laten wijsmaken dat we in Leuven met zo'n 23.000 unief-studenten zijn. Hoe groot is dan ook m'n ontgoocheling dat er — relatief gezien — zo weinig op straat komen tegen de

maatregelen van het St.-Annaplan. Het RECHT op studeren is FUNDAMENTEEL. Dat heeft niks met linkse of rechte strekkingen te maken, noch met communautaire stellingnames. 'n Recht dus waar IEDEREN zich zou kunnen achter scharen. Moet ik dan geloven dat ik in een generatie van luxe-paardjes zit? Bij onze profven vind ik meer actieve bereidheid dan op de campussen van Heverlee en Economica, bv.

Ik kan wél begrijpen dat er 'n verdeeldheid is over de aangewende actiemiddelen en dat staken bvb. voor sommigen onzinnig lijkt. Maar dan vind ik het niet meer dan logisch dat ze naar alternatieven zoeken. Zoniet blijven het holle woorden, zoals bij Mr. Dillemans. Leven is een aaneenschakeling van strijd.

Geen elite-universiteit! Geen apartheidspolitiek in België t.v.v. 'n kleine groep! Geen afbraak van de sociale sector! Genetisch onderzoek niet in handen van enkele privé-personen! Gelijke kansen voor iedereen! Wie kan daar in hemelsnaam tegen zijn?

Linda Van Assche

Regeringsmaatregelen

Hoewel ik de actie tegen de regeringsmaatregelen niet afkeur, heb ik er toch enkele bedenkingen bij: ze raken niet de grond van het probleem, nl. de democratizering van het onderwijs.

1. De verhoging van het inschrijvingsgeld is veel hoger voor niet-beursstudenten en verhoogt dus de solidariteit. Afkeuren van deze maatregel getuigt m.i. van naïviteit en 'bourgeoisisme'.

2. Indexering van de beurzen. In de konfrontatie-uitzending werd gezegd dat deze na indexering 115.000 fr zou moeten bedragen. Een rekensom: 82.000 fr (maximum beurs) + 10.000 fr (dat deze minder aan inschrijvingsgeld moet betalen) + ca. 20.000 fr (dat deze minder moet betalen bij het huren van een kot op Cité t.o.v. de gemiddelde huurprijs) = 112.000 fr, nl. ± de hoogte van een studiebeurs na indexering. Anderzijds moeten de misbruiken aangepakt worden die sommige ouders weten te maken van de studiebeurs wegens hun 'burocratische competentie': zij kennen de middelen om wat van de belasting te kunnen aftrekken en zo 'n studiebeurs te krijgen. Hoe verklaar je anders dan dat een werkgever met een klein

bedrijfje een studiebeurs krijgt voor zijn zoon? Hoe komt het dat iemand een buitenverblijf heeft in Spanje en toch een studiebeurs krijgt voor zijn dochter? Hoe komt het dat vele jongeren 'n T.V. en stereo op kot hebben?

3. Waarom krijgt de NUHO-student pas zo laat aandacht van de universiteitsstudenten? Zij hebben m.i. meer reden tot klagen.

4. Ik ga akkoord dat het minder betoelagen van bidders en trissers in de geneeskunde een slechte maatregel is: het is mogelijk dat men ze toch tot de tweede kandidatuur laat overgaan en dat ze daar dan blijven hangen. Maar waarom geen ingangsexamen? Bij de ingenieurs is dit ook; daar klaagt niemand over.

Men zou m.i. beter protesteren tegen misbruiken door de stad Leuven:

1. Het onderbetaalde Zwart Werk in de Leuvense tavernes (waar Veto al aandacht aan besteedde).

2. De slechte staat plus de hoge prijs van de koten. Ik zit nu al het 4de jaar op kot en t.o.v. het eerste jaar is de kotprijs 22% gestegen. Dit kan niet gelegen zijn aan de stijgende kosten van verwarming omdat deze apart bijbetaald moet worden. Wedden dat de kotprijs weer gaan stijgen ondanks een minimale stijging van de indests.

Een pol en sokker
Naam en adres op redactie bekend

Mortier

Op 15 januari komt de heer Gerard Mortier, directeur van de Nationale Muntshouwborg, een voordracht houden voor de Europakring. Hij zal het deze keer niet hebben over de laatste operaproductie, noch over zijn zo geprezen manager talent, maar wel over een thema dat deze veelzijdige man bijzonder nauw aan het hart ligt: "De Europese identiteit als cultureel gegeven." Europa en cultuur, het zijn twee begrippen die Gerard Mortier in één adem vernoemt. De Europeanen, zegt hij, zouden zich bewust moeten worden van het feit dat zij slechts één enkele cultuur uitmaken. De verschillen tussen de diverse Europese culturen mogen niet als tegenstelling beschouwd worden, maar als schakeringen van dezelfde beschaving. Daar ligt volgens hem Europa's eenheid en enige identiteit, en daarin moet Europa groot worden.

Deze voordracht gaat door in het Maria Theresiakollege (MT14), om 20 uur.

Ja jongen, alsof er nooit één kopieermachine uitgevonden was!

Zwijgen kunnen we niet meer

De modale student economie krijgt een nogal negatieve éénzijdige karikatuur opgeplakt: hij is een individualistische, kritiekloze carriëriër die zich wel zorgen maakt om luiven en gratis vaten maar echte problemen als werkloosheid, bewapening, honger en democratisering interesseren hem niet. Met deze vrije tribune zouden wij, initiatiefnemers van VEREK (reeds 130 leden), willen benadrukken dat er ook andere economen bestaan, die moeilijk hun weg vinden binnen deze vermeende mentaliteit.

Ook wij zijn bewust van de economische beperkingen aan onze idealen en dromen. Toch willen wij enige vraagtekens plaatsen achter de economische theorieën die ons op het handelskot voorgeschiedt worden. Ook binnen Economica schimpt men al te vlug met éénzijdige macro-economische slogans. In het handelskot meent men al te vlug dat elke wetenschap een objectieve beschrijving is van reële fenomenen: door strikte toepassing van wetenschappelijke wetten help je de mensen vooruit. Dit uitgangspunt is volgens ons fundamenteel verkeerd. Onze "objectieve" economische wetenschap moeten we immers beschouwen als een creatie door mensen. Feitlijke krachtsverhoudingen spelen daarbij een belangrijke rol.

Economische conclusies moeten onderworpen worden aan gewetensonderzoek. Meer dan ooit is het noodzakelijk dat de economische wetenschap wordt bedreven door mensen die het beste willen voor de omringende wereld. De invloed van de economie is immers te groot om haar uitsluitend over te laten aan eigen "nutsmaximaliserende" carriëremakers.

Zonder blind te zijn voor economische wetten zijn we gekant tegen het onrechtvaardige en vanuit economisch standpunt zeker niet optimale huid-

ge overheidsbeleid. Meer in het bijzonder verzetten we ons tegen de maatregelen die een gevaar vormen voor het democratiseringsproces van het universitaire onderwijs. Deze principiële verworpenheid van onze maatschappij mag volgens ons dan ook zeker niet aan de aandacht van de economiestudenten ontsnappen. We betrouwen de apatische daaromtrent binnen Economica. Terwijl duizenden studenten acties voerden voor het democratisch recht op studeren voor iedereen, bleek de bierweek organiseren voor het praesidium topprioriteit nr. 1 te zijn.

Wat we met deze tribune geenszins bedoelen is dat Economica moet verrekken. We brengen respect op voor de werkkraft van het praesidium. Maar volgens ons wordt die werkkraft in een veel te éénzijdige richting gekanaliseerd. Zorgen voor ontspanning, vertier en vermaak is één van de functies van een studententekening, maar zeker niet de enige. Waarom niet eens praesesverkiezingen waarbij het inhoudelijk aspect centraal staat of laten we beginnen met minder tombola's, gratis vaten, luiften, luchtballons? (terloops: stemmen hoeven toch niet gekocht worden?)

Wij blijven open voor verdere dialoog.

Namens initiatiefnemers VEREK
Jan Debuquoy
Joris Thys
Luc Pitnelle
Johan Coolen

Veto plaatst geregeld bijdragen ingezonden door derden onder de noemer "Vrije Tribune". De auteurs zijn zelf verantwoordelijk voor de gepubliceerde tekst. Standpunten die in een Vrije Tribune worden ingomen, zijn volledig voor rekening van de auteurs.

Veto, jaargang 13 nr. 13 dd. 8 januari 1987

Redactieadres: 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven (016/22.44.38)

Hoofredactie: Didier Wijnants

Redaktiesecretarissen: Hilde Devoghel

Redactie: Geert Coene, Lode Desmet, Marc Heeren, Jan Huyse, Erwin Jans, Trui Moerkerke, Carla Rosseels, Marc Sys, Koen Van Muylem, Peter Vermeiren

Doka: Jeroen Revalk, Ingeborg Vandenbunder, Peter Vermeiren

Zetwerk: Polleke Bijns, Marc Heeren, Trui Moerkerke, Koen Van Muylem, Didier Wijnants

Lay out: Geert Coene, Lode Desmet, Trui Moerkerke, Carla Rosseels, Tuar Ruytjens, Jan Van der Linden, Koen Van Muylem, Didier Wijnants

Huistekenaars: Peter Carmen, Tuar Ruytjens

Medewerkers: Chris Burggraef, Patrick Greeve, Els Groessens, Het Uur Zwans, Rudy Lanssens, Raf Pauwels, Geert Van Eekert

Eindredactie: Tuar Ruytjens, Didier Wijnants

Oplage: 8000 exemplaren

Drukkerij: Rotatyp Brussel

Abonnementen: Studenten: 200,-; niet-studenten: 300,-; steun vanaf 500,-; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Agenda en Ad Valvas: ten laatste maandag voor verschijnen om 14.00 u op het redactieadres bezorgen

Redaktievergadering: iedere vrijdagmiddag om 15.00 u.

Bij wijze van spreken

Het beste uit de kringbladen

Wie aan studentenpers wil doen moet een onvervalst masochist zijn. Op momenten dat een normaal mens aan de toog hangt en gezwans spuit zit je aan een tafel gebogen andermans gezwans te typen, knippen en plakken of — erger nog — te lezen en te recenseren. Zo ook de verantwoordelijken van de respectieve kringbladen. Er is tijdens het kerstverlof immers zo'n toevloed aan kringbladen toegekomen op de Veto-redactie dat het bijna niet anders kan of zowat elke kringbladproducent heeft als eerddolleman zitten werken tijdens de laatste week van het trimester. Weten die ook eens wat wij hier elke dinsdag meemaken.

Dat de akties tegen de regeringsmaatregelen in Heverlee minder goed van de grond komen is al meer gezegd. Dat de presidia van VTK en Wina daar voor veel tussen zitten ook, maar nog niet veel hardop. Nochtans valt het wel op dat waar nagenoeg alle kringbladen tegenwoordig oproepen tot aktie de redactie van Irreëel, het kringblad van de burgerlijk ingenieurs, droogjes stelt: "... wie serieus durft beweren dat akties op deze Leuvense schaal enige betekenis hebben zit goed mis... Wij kunnen ons niet van de mening ontdoen dat menigeen hier zijn eigen belangrijke aan het overdrijven is". Inderdaad.

Irreëel is daarnaast ook gaan babbelen met ene Verbraeken, dirigent van het orkestje van de Koninklijke Vlaamse Ingenieursvereniging. Deze was op vijftien jaar al door de humaniora gestoomd, waarna hij op de kortst mogelijke tijd zijn doctoraat Toegepaste Wetenschappen behaalde. Op geïntegreerde schakelingen natuurlijk, of wat dacht je. Intussen had hij echter ook een eerste prijs notenleer en een eerste laurea piano op de Pro Civitate wedstrijd behaald, zodat hij toch maar besliste in de muziek-business te stappen. Op dit moment is hij docent aan het Koninklijk Conservatorium te Brussel en heeft hij een dertigtal opusnummers gekomponerd. Het is een hele troost wat ze kunnen stellen dat er ook burgerlijke ingenieurs zijn die niet in de richting van hun diploma werken.

Een beetje prozaïscher wordt even verder opgeroepen om naar een TD te gaan: "De ideale gelegenheid om... een grietje te versieren". Op een VTK-TD?

Ordinair

Iteka, het blad van de godsdienstwetenschappers, doet ook een oproep. "Staar u niet blind op onvolmaaktheden: wie niets anders schrijft dan ordinair professorenrapjes kan geen fouten maken". In plaats van daar de logische konklusie uit te trekken, maar nee: het geval staat bol van de serieuze artikels-met-diepgang. Wat voor een IQ denken ze wel dat Zwans heeft?

Koddige activiteiten hebben ze daar bij Katecheta. "Elke donderdag om 8u komen we samen. Dan volgt de bezinning en om 8.30u ontblijven we samen, zodat we om 9u naar de respectievelijke lessen kunnen". Als Zwans om acht uur al iets eet is het zeker zijn ontbijt niet, hoewel bezinning dan meestal wel op zijn plaats zou zijn. Maar geen nood, twee bladzijden verder worden de eerste kamers aangespoord tot "een regelmatig bezoek... onze onvolprezen fakbar". Een pak van ons hart, we dachten al abnormaal te zijn.

Donderdag 8 januari:
Betoging, Ladeuzeplein, 19.00 u

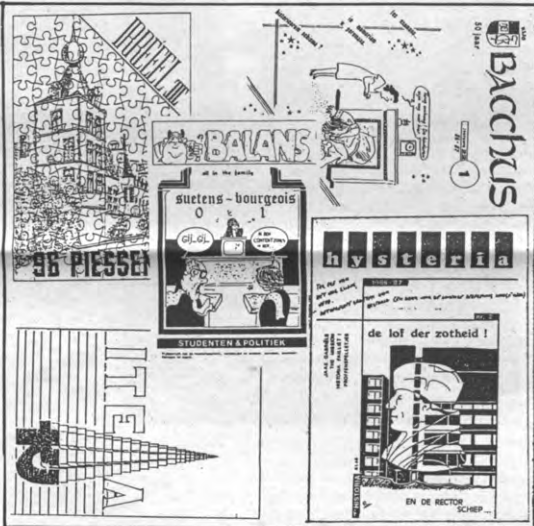
Woensdag 14 januari:
Debat over Numerus Clausus,
artsensyndikaat versus studenten

Vrijdag 16 januari:
Aktie: inpakken en wegwezen, ter gelegenheid van RvS,
Rektorataat, 15.00 u.

Zin om aktief mee te doen? Kom dan naar het RAK of sluit je aan bij de diverse FAK's!

Bacchus (Oude Geschiedenis en Klasische Filologie) begroet de eerste-kamers met de woorden: "Op dit ogenblik heb je weer een gloednieuw nummer in je handen". Door twijfel bevangen gaan we kijken op de kaft en ja hoor, het is wel degelijk nummer één en we hebben er geen gemist. Zo fopt men Frederik, maar niet Zwans.

Buiten de in zo ongeveer elk kringblad wekerende kopie van een brief van het Medisch Centrum voor Studenten waarin Zwans nu al voor de tiende keer leest dat hij er terecht kan met "vragen over seksualiteit en anticonceptie" blijken de Klotten overigens vooral geïnteresseerd te zijn in een ongetwijfeld uiterst interessant onderwerp: zichzelf. Zo bijvoorbeeld

iemand uit Oude Geschiedenis die zich gediskrimineerd voelt omdat hij "zo geen toffe voorstelling van de praeses-op-fiets" kreeg als reclame voor Louvain-la-Neuve. Ocharme.

Overigens is het bovenstaande zoals de meeste veralgemeningen wel maar een halve waarheid, want er is het grensoverschrijdende artikel van een visionair die voorstelt het gebouw van Letteren en Wijsbegeerte 'Erasmus-bunker' te noemen, eerder dan 'Erasmushuis'. Wat mankeerde er toch aan 'Kremlin'?

Limburg

De tweede Hysteria — het blad van de geschiedkundigen — is al even goed als de vorige: mellig, verzorgd, interessant. Zwans heeft echter een boontje voor de Limburgers en wat blijkt? De preses voert over twee bladzijden een naar eigen zeggen "hartstochtelijke kruistocht tegen wat ik de verlimbur-

giering van ons kultuurgoed zou willen noemen". En ook verder in Hysteria staan er zaken als "... dat iedere bron (ook het Belang van Limburg) tenminste iets te zeggen heeft". Waarom toch? Kots dan zoals ieder weldenkend mens de Westvlamingen uit.

Hopelijk is Hysterie geen al te grote belasting van het kringbudget 'want Leuvense studenten schijnen niet meer zo erg geïnteresseerd te zijn in de fuiven van Historia'. Gelukkig is er in Historia dit jaar een cultuurwerking opgestart — na meer dan vijftig jaar werd het wel tijd — en de kaas- en wijnavond was zeer winstgevend. Binnenkort gaan ze naar het 'ecomuseum en archief van de Boomse baksteen'. Met ontzetting stellen wij ons de kulturele woestij voor die op de vijfde verdieping van het Kremlir bestaan moet hebben vóór dit jaar.

Vals

De Rechtskundigen zijn al aan hurderde Balans. Zoals bekend kunnen wij maar niet genoeg krijgen van het deugdoende gebrek aan valse bescheidenheid dat lijkt te heersen in de Valk. Zij wel. Ze hebben dan ook een bocht van honderdachtig graden gemaakt en opens wordt er gesproken over 'ronduit schrijvende journalist-

Zie hier het heiligdom van Bacchus: een smeltkroes van stijlen, symbolisch voor het heterogene karakter van zijn bewoners? (Foto Jeroen Revalk)

De fakbar van L & W

De deur is open

Een statig herenhuis in de Blijde Inkomststraat. Het nummer 11. De fakbar van Letteren en Wijsbegeerte. Als je het niet weet, rijd of stap je er zo voorbij. Wij wisten het wel en op maandag 15 december stapten we resoluut de poort binnen. Even rondkijken in de gang, de hoge muren en de brede trap opmerken en bedenken dat dit ooit een prachtig huis is geweest. De grijze deur links zal het wel wezen en inderdaad, we betreden de fak.

Veto's kringkafé-toernee, deel 5.

"We zijn van Veto en of we de verantwoordelijke van de fak kunnen spreken." "Die komt dadelijk", verzekert de tapper van dienst. Nauwelijks geïnstalleerd met pint, vragenlijst en bloknote, is ie er al. Geen onbekende overigens. De man die daags voordien op tv was, die betogende studenten toespreek en al eerder de Vedetokolommen haalde. Dag Marcel Lauwers! Hij wil met ons praten, tenminste als we al bustickets hebben om naar Brussel te gaan betogen. Die hebben we (nog) niet maar we verzekeren dat we op post zullen zijn. Dan begint een langzame maar zekere monoloog.

Het begon allemaal een 10-tal jaar terug met de fak van de Germania. Toen werd een vzw opgericht waarin studenten en professoren zetelden. Geleidelijk sloten ook andere kringen uit L & W zich aan. De bedoeling was de werking van de diverse kringen te bevorderen. Maar de geboorte van een gezamenlijke fakbar liep niet van een leien dakje. Kringen kwamen, kringen gingen. Nu eens waren er moeilijke heden over wie welke avond toegewezen kreeg, dan weer — wat dacht je — over geld. Vanaf vorig jaar echter werd opnieuw werk gemaakt van de integratie van alle L & W kringen. Groot was het entoesiasme, hoog waren de schulden maar die zullen tegen het einde van het jaar afbetaald zijn. De integratie van de kringen op de muziekhistorische na, is nu een feit. Ook de nieuwe juridische structuur staat nu (bijna) helemaal op poten. Er is een beheerder, die vooral voor de boekhouding instaat, er is een beheerraad met uit elke kring twee afgevaardigden, er is een voorzitter, er zijn statuten. De Raad van Beheer is autonoom, dat betekent dat de kringen niets kunnen opleggen. De financiële autonomie houdt in dat als er winst is, die geïnvesteerd zal worden in

de fakbar. Er gaat dus niets naar de kringen. Vroeger zijn daarover problemen geweest. De tappers worden momenteel niet betaald maar er wordt gedacht aan een tapperskaart.

Vandalisme

Het publiek dat naar hier komt? Studenten van de aangesloten kringen, profen en assistenten zijn er bijna nooit. De muziek wordt bepaald door de tapper. De fak is nu ook in de namiddag open. Via de, met de nodige plechtigheid verierende achterdeur, kunnen de studenten nu tussen of na de lessen vanuit het Sencie-instituut de tuin door, recht de fak binnen. Het ommetje langs de Blijde Inkomststraat hoeft niet langer. Vroeger was die deur open maar toen er een 5-tal jaar geleden klochten waren over vandalisme aan profenauto's op de aangrenzende parking, moest de deur dicht en werd er een muurtje voor gemetst. Na een goedkeuring door de fakulteit, door de Raad voor Studentenvoorzieningen (RVS) en vooral na veel gezaag, is het muurtje eindelijk afgebroken en is de deur terug open!

Vanaf januari wil de fak meer activiteiten organiseren. Voor februari bijvoorbeeld staat een franse avond op het programma, nadat reeds eerder een afrikaanse avond georganiseerd werd. Of neem de 'Vieux-kermiss': 1 bestellen, 2 drinken. Er wordt ook uitgekeken naar samenwerking met andere fakbars.

Beschermd

Tot slot informeren we naar de geruchten, hier en daar opgevangen, dat het huis volgend academiejaar zou verdwijnen.

De RvS bezit een aantal huizen waaronder dit. Maar om de boel hier helemaal veilig te maken, heeft men 25 miljoen nodig, kosten die de RvS niet kan betalen. Voor de fak wordt dus uitgekeken naar een ander onderdak. Het huis, dat omwille van een waardevolle kamer, een beschermd statuut kreeg en niet afgebroken wordt, zou dan volledig gebruikt worden voor de kringen. Ze stelden aan de universiteit voor dat elke kring twee kamers zou nemen en zelf verwarmen. Andere kosten zouden dan door de unifief worden gedragen. De dekaan van L & W is er in ieder geval voor te vinden.

Het gesprek loopt ten einde. Pen en bloknote worden weggeborgen en terug op straat, bedenken we dat het toch wel een gezellige fak is. We komen zeker nog eens terug, voor de pint die ons beloofd werd.

Trui Moerkerke
m.m.v. Jan Huyse

Het is een bekende anekdote dat toen Franz Kafka het eerste hoofdstuk uit zijn roman "Het Proces" aan vrienden voorlas, iedereen, de schrijver inbegrepen, moest lachen. Wat is er zo komisch aan het ellendige lot van het haast anonieme hoofdpersoon Joseph K., dat zonder reden gearresteerd wordt? Is Kafka niet bij uitstek de schrijver die de tragiek van onze twintigste eeuw heeft aangevoeld? Waarom dan dat lachen?

Misschien is onze eeuw wel de meest tragische van alle eeuwen, alleen: de tragedie heeft er geen vat meer op. Met de Verlichting komt een definitief einde aan het "tragische" besef van de mens: de angst voor irrationele, duistere krachten wordt voorgoed verwezen naar de kindertijd van de mensheid. De mens is een redelijk wezen en in staat een rationele wereldorde op te bouwen. Hij is niet langer een Oedipus die onwetend het Noodlot in de armen valt.

Na twee eeuwen heeft onze redelijkheid zich tegen ons gekeerd. De verworvenheden van de menselijke intelligentie hebben de totale vernietiging binnen bereik gebracht. De idealen van vrijheid, gelijkheid en broederlijkheid zijn na tweehonderd jaar nog steeds geen universeel gemeengoed. Oedipus is blindler dan ooit voorheen. Maar hij is niet langer het hoofdpersoon van een tragedie. Een tragédie veronderstelt een wereld waarin schuld, boete en noodzakelijkheid nog een betekenis hebben. Echte schuldigen zijn er niet meer: we zijn allemaal schuldig. En van boetedoening is er lang geen sprake meer. Het enige wat ons rest is onszelf en onze waanzinnige wereld gade te slaan met een glimlach, en liefst een grimmige.

Het grote onbehagen

De tragedie is teruggekeerd in de vorm van een onbehaaglijke komedie. De hoofdpersonages zijn niet langer helden, laat staan tragische helden. Het zijn anti-helden. Als toeschouwer lachen we met hun kleinheid en miezigheid, maar hun kleinheid en miezigheid is vaak onze kleinheid en miezigheid.

Als er al een reden moet zijn om een "Week van de Onbehaaglijke Komedie" te organiseren, dan is het omdat die combinatie van "het onbehaaglijke" en "het komische" nauw aansluit bij het relativerend, ironiserend

Week van de onbehaaglijke komedie (12/1-16/1)
Mag er vandaag nog gelachen worden?

en vaak pessimistisch levensaanvoelen eigen aan de "dark eighties". Dat aanvoelen is manifest in een groot aantal kunstuitingen. De "Week" concentreert zich in hoofdzaak op de performatieve kunstakten: theater, film, televisie en performance. Het is de bedoeling kunstenaars, critici en toeschouwers met elkaar te confronteren naar aanleiding van een aantal voorstellingen. Die gesprekken, cirkelend rond het centrale thema van de komedie, lopen als een kritische rode draad doorheen het festival.

Theater

Het theater is het eerste grote luik van het festival. In Vlaanderen is Jan Decorte nog steeds een omstreven teatermaker, niet in het minst omdat hij als kunstenaar steeds in beweging is. Na minitueze tekstanalyses van grote stukken uit het wereldrepertoire ("Torquato Tasso", "Macbeth") en meer kryptische voorstellingen ("Scenes/Sprokjes" en daarna "Mythologies") gooit hij met "Kleur is alles" opnieuw het roer om; overtuigd van het gevaar dat het moderne toneel zichzelf aan het afsluiten is, grijpt Decorte resoluut naar het komische genre in de hoop een ruimer publiek te bereiken. Tijdens het festival brengen "HTP, Jan Decorte en Co" twee stukken: "In het Kasteel" (Decortes Hamlet-versie) en "Het Stuk: Stuk" (premiere voor België). Sinds enkele jaren is ook het Nederlandse gezelschap Maatschappij Discordia bezig met een nauwgezet onderzoek naar de komische werking van komedies. Eind vorig jaar waren ze nog in Leuven te gast met "Shakespeare dringend gesucht" (Feuilleton deel II) en "Ritter, Dene, Voss" (cfr. Veto 11). Tijdens de festivalweek brengen ze het eerste deel van het theaterfeuilleton "Het Atelier" (voor de laatste maal in België) en hun interpretatie van één van Oscar Wildes meest bekende komedies "Lady Windermere's Fan". Naar aanleiding van "Het Stuk: Stuk" wordt Jan Decorte gekonfronteerd met Jan Joris Lamers, acteur en regisseur bij Discordia. Wim Van Gansbeke praat met Maatschappij Discordia na over "Het Atelier".

Gerardjan Rijnders is wellicht één van de meest interessante teaterma-

kers van Nederland, een gesetteld "enfant terrible". Hij is acteur, regisseur en schrijver. Als regisseur waagde hij zich aan de meest uiteenlopende projecten: toneel, televisiedrama, een opera, onlangs een ballet... Zijn regies van Tsjechov en Shakespeare waren baanbrekende interpretaties van de oude meesters. Als auteur staat hij onder andere bekend voor een aantal bizarre "komedies". Tijdens de festivalweek geeft Gerardjan Rijnders een lezing.

Met Kamagurka en Herr Seele zitten we terug in Vlaanderen. Zij werken harder dan gewoonlijk. Dat is in elk geval de titel van hun programma, en wie zal aan hun goede intenties twijfelen? De humor van Kamagurka en Herr Seele gaat tot aan het randje en vaak erover: van grappig tot cynisch, van plectant tot sarkastisch. Maar meestal in de buurt van de tweede term. Niet op handen gedragen door hun publiek maar toch volle zalen trekkend. Irriterend en fascinerend. Kortom: onbehaaglijk komisch.

Gerrit Six praat met beide "komi-

ken" na over hun voorstelling.

Onbehaaglijk komisch belooft ook de solo van Graham Chapman te worden. Graham Chapman komt uit de stal van Monty Python, en tijdens zijn optredens in het voorprogramma van The Who groeide het idee voor deze soloproduktie: gekonfronteerd met een publiek dat hem zo vlug mogelijk van de planken wil schreeuwen, maakt hij van de nood een deugd en treedt in debat met zijn toeschouwers. Na een toernee aan een aantal Amerikaanse universiteiten stapte Chapman in het strijdperk met het Leuvense publiek.

Film en Televisie

Het tweede grote luik is het film- en televisieluik. Naast enkele klassiekers als "Hélza poppin" (1941) en "Who's minding the store" (1963, met Jerry Lewis) worden moderne komedies vertoond: "The Party" van Blake Edwards met Peter Sellers, "Broadway Danny Rose" van en met Woody

Allen en "Brazil" van Terry Gilliam (een andere loot van de Monty Python-stam). De humor varieert van de dorkomische situaties van Jerry Lewis en Peter Sellers tot de ironische, intelligente humor van Woody Allen en de satire in "Brazil". Verder is er het televisiedrama "Ja Jo" (van en met Bert Edelenbosch), een stuk over de moeder van een Aids-patient, die de ziekte van haar zoon probeert te verwerken en in een nauwelijks onderbroken alleenpraak haar kleinheid prijsgeeft.

Tenslotte worden een aantal videotapes van Jean-Christophe Averty getoond. Averty is zowat de grondlegger van de nieuwe televisietaal. Naast dramatische producties in de jaren zestig realiseerde hij de eerste Yé-Yé muziekprogramma's.

De "Week van de Onbehaaglijke Komedie" is een initiatief van het Instituut voor Literatuurwetenschap (sektie Teaterwetenschap) naar een idee van regisseur Paul Peyskens, in samenwerking met 'tStuc.C.C. Romaanse Poort, de filmtheaters Studio en de Audio-visuele Dienst van de KUL. Een gewoon abonnement (de 5 avondvoorstellingen en de 2 namiddagvoorstellingen + programmaboek: 1250 fr., met Stuc-kaart: 1150 fr. Enkele voorstellingen: 180/220 fr. (films: 100 fr.). Reservatie: 016/23.67.73 en 016/23.88.11 (toestel 304)

Erwin Jans

Avontuur
Expeditie
Klassiek
Aktief
Zon en zee

Individueel of in groep

Europa - Azië - Afrika
Midden-Oosten - USA -
Midden- en Zuid-Amerika

De Jokergidsen zijn beschikbaar vanaf eind januari.

Joker Tiensestraat 193
Leuven 016/22.65.50

Partieels
The importance of being earnest

Het begon zo ongeveer rond half november. Sommigen startten al tijdens het Allerheiligenverlof, een aantal van mijn klasgenoten waren er al van begin oktober mee bezig, en naar ik vernam waren een aantal dapperen al half september van wal gestoken. Tegen Sinterklaas was zo wat iedereen goed op dreef, en tegen de tijd dat de kerstvakantie goed en wel in zicht kwam, liep het aantal uren dat men eraan besteedde algtw op tot 8 à 10 per dag: het praten, discussiëren en piekeren over de partieels. Over welke vakken er werden geëksamineerd, hoe dat in zijn werk ging en vooral waar je vrijstellingen op kon halen.

Hondsmiselijk werd ik daarvan. Partieels waren immers toch niet zo belangrijk. Hadden de monitoren ons niet zelf op het hart gedrukt dat het hier ging om *proefeksamen*? Of je daarvoor slaagde of niet, geen haan die er naar kraaide. Behalve je ouders misschien. En de buren thuis. En de prof zou ook wel weten wie waar welke punten gehaald had. Maar voor de rest? Ja, er waren de 'statistieken',

waaruit 'duidelijk' bleek dat wie zijn partieels slecht deed het wel kon vergeten voor eerste zit. Maar die was toch pas in juni, of niet? Nog heel ver af dus. En ja, hoe gaat dat, je zit voor het eerst op koet, je drinkt graag een pintje, je moet toch ook wat tijd over hebben voor je lief, je verdient je bioskoop tickets in de plasma-inn, en bovendien train je nog twee keer in de week met het universitair volleybalteam. Waarvan je de wedstrijden sowieso moest missen, omdat die tijdens het weekend waren en je dan thuis moest zijn, want het leiderschap bij de skouts was toch ook één van de dingen die je niet graag opgaf. Dus die partieels met dat vervelende en tijdrovende geblok, daar wilde ik pas zo laat mogelijk aan denken. En al dat gedoe rond slaagpercentages en welke kleding je moest dragen voor zo'n examen kon mij uitermate weinig boeien.

Eén van de grote nadelen van een dergelijke zienswijze was natuurlijk, dat toen ik van een welverdiende en ontspannende skivakantie in Davos terugkeerde, ik mezelf veel minder voorbereid op de proefexamens wist dan de grote hoop van mijn jaar. Grote hoop, laat ons zeggen 70 procent. Ik had wel wat wat geblokt, samenvattingen gemaakt, kùrsussen gestruktuurd met die fluoreserende stiften en zo. Maar ik had het er nog niet

allemaal ingepompt, zoals de meesten. Dat zou ik tijdens die twee weken die mij nog restten wel doen.

Niet dan mij dat toen niet een klein beetje zwaar viel. Drie uur werken per dag was voor mij in die tijd nog erg veel. Maar ik wist mij getroost met de gedachte dat ik mezelf met elke pagina op een hoger kennisniveau tilde. En dat ik precies de richtlijnen van de monitoren volgde. Zonder forceren en met wat geëksperimenteer in het verwerven van de stof; niet altijd alles klakkeloos vanbuiten leren, eens een overzichtskaart proberen op te lossen, enzovoort.

Twee dagen vóór het begin van de eksamen was ik klaar. Nou ja, klaar, een zekere berusting had zich van mijn gevoels meester gemaakt, in de overtuiging dat meedoen belangrijker was dan slagen. Hoe anders was het gesteld met mijn kameraden-kotgenoten, die ondertussen al drie weken aan de kaptagon zaten en mij om de haverklap, bij voorkeur in het holst van de nacht, met een gezicht vol wallen en gigantische stoppelbaarden kwamen vragen of Heidegger nu 3 of 4 of 4 uur 's ochtends geboren was, Arme kerels. Zo toegewijd en tegelijk zo dwaas. Alsof die partieels zo belangrijk waren om er twaalf weken of meer keihard op te blokken. Had ik hun maar kunnen overtuigen van mijn zienswijze dat niet het resultaat er

zoveel toe deed, maar de manier waarop je ertoe kwam. Dat het belangrijker was om de juiste methode te vinden dan met de hakken over de sloot te komen zonder precies te weten hoe dat zo gekomen was.

Met ware doodsverachting begon ik aan mijn eksamen. Zo van wie doet mij hier wat en wat dan nog? Ik herinner me dat ik de dag vóór mijn eksamen filosofie mijn lief ging bezoeken in Diest, van vlak na de middag tot een uur of negen. En daarna naar de fak, waar er elke dag en dus ook tijdens de partieels ambiance was.

Over de uitslag van mijn proefexamens wil ik het hier niet hebben. Dat is ook niet zo belangrijk. Behalve misschien om te weten dat ik een vrijstelling had op Janssens, en een voor filosofie (jawel!), en een 15, en 11 en een 9 voor de andere vakken. Geen slecht resultaat dus. Het heeft mijn tweede zit niet verhinderd. Niet zomin dat er mannen waren die 23% haalden in februari en die in augustus met een gerust gemoed en een pinalocola i., de hand ergens op een strand in Tarragona of Blankenberge konden gaan liggen bruijen. Zodat ik over de partieels met een gerust hart tegen mijn oude klasmakkers en al wie er dit moment vlak voor staat kan zeggen: waarom al dat gedoe?

Rudy Lanssens

Rechtzetting

Uit ons artikel "Over petten en zo" in Veto nr. 12 zou verkeerdelijk begrepen kunnen worden dat Mon de Goeyse verbondsleden als bachtanten afschildert. Hij had het hier echter over sommige uitwassen in het klubleven. Met onze ekskuses. □

REPORTAGE UFSAL: P. 5, 6, 7, 8

Rektor Fernand Vanhemelrijk

"Op de Ufsal heeft iedereen een stoel."

In oktober 1982 kregen de Universitaire Fakulteiten Sint-Aloysius te Brussel een nieuw gebouw én... een nieuwe rektor. Fernand Vanhemelrijk, docent geschiedenis en fanaat van de middeleeuwse heksenprocessen, werd van de ene dag op de andere rektor van de enige Vlaamse katholieke onderwijsinstelling te Brussel. Na vier jaar bewind, een gesprek.

Veto: Het Ufsal-gebouw aan de Vrijheidslaan te Koekelberg werd in '82 officieel in gebruik genomen. De realisatie van dit gebouw is naar men vertelt niet zonder slag of stoot gegaan?

Vanhemelrijk: «Dat klopt. Koekelberg heeft een liberaal gemeentebestuur en burgemeester Pivin, de "bull-dog" van Koekelberg, zag de Ufsal als een Vlaamse indringer. De bouwvragen voor het nieuwe gebouw werden systematisch geweigerd. De reden voor deze weigering luidde officieel als volgt: "Koekelberg is te klein om een universiteit te herbergen." Er zijn dan ook vijftien processen voor de Raad van State nodig geweest vooraleer het nieuwe Ufsal-gebouw kon opgetrokken worden.»

«De relaties tussen het Koekelbergse gemeentebestuur en de Ufsal zijn nu verbeterd. De aanvraag voor het bouwen van een cultureel trefcentrum rechtover het bestaande gebouw werd zonder problemen goedgekeurd. Maar de realisatie van dit project komt nu in het gedrang door de besparingen.»

Veto: Wat is de concrete weerslag van de regeringsmaatregelen op kleine universiteiten als de Ufsal?

Vanhemelrijk: «De kleine universitaire instellingen als Ufsia, LUC en Ufsal zijn zwaarder getroffen dan de grote uniefs.»

«Maar dat is dan ook niet meer dan normaal. De VUB bijvoorbeeld kreeg vroeger in vergelijking met de Ufsal veel te weinig. Deze onrechtvaardigheid is nu rechtgetrokken.»

«De sociale voorzieningen van de kleinere instellingen werden nu voor meer dan de helft teruggeschroefd. Gelukkig heeft de Ufsal een gezonde financiële situatie. Er is geen overmatig personeel en er zijn geen schulden. Het Ufsal-bestuur wil de sociale sektor zo weinig mogelijk aantasten, maar de betoelaging van de kotstudenten en de financiële tegemoetkomingen voor de verplichte studiereizen zullen veranderen moeten worden. (nvdr.: vroeger

kreeg elke kotstudent van de Ufsal een huurbijdrage van 700 fr. per maand; nu is dat nog 500 fr. De verplichte studiereizen in germaanse werden vroeger voor ongeveer de helft terugbetaald.»

Goedkoop

Veto: Wat zijn de algemene beweegredenen van de studenten om naar de Ufsal te komen?

Vanhemelrijk: «Eerst en vooral de nabijheid van de universiteit, en verder (zeker voor kotstudenten) de kleinschaligheid en de studiebegeleiding.»

«De nabijheid van de universiteit heeft grote financiële implicaties. En dat die de laatste tijd zwaarder doorwegen dan de ideologische motieven merk je aan het groot succes van de VUB voor het arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde én aan het groot succes van de HOBU-instellingen.»

«De meer praktijkgerichte richtingen als handelingenieur, industrieel ingenieur of vertaler/tolk zijn erg in trek. Het ziet er naar uit dat we naar een elite-universiteit evolueren, spijtig genoeg tegen de democratiseringsgedachte in. De psychologische en financiële drempel van de unief wordt te hoog.»

«Ufsal is samen met Ufsia zowat de goedkoopste universiteit, natuurlijk ook omdat de humane richtingen die er gedooierd worden per definitie tot de goedkoopste behoren.»

«De kleinschaligheid weegt natuurlijk ook zwaar door in de universiteitskeuze. Bij ons hebben de studenten niet alleen recht op een stoel, hier hebben ze ook nog een stoel.»

«Sinds '69, het eerste Ufsal-jaar, is het aantal studenten konstant toegenomen. 1985 beschouw ik als het hoogtepunt, toen waren er zo'n 800 studenten. In 1986 constateerden we een lichte daling in het aantal Ufsal-studenten, maar dat is ook te wijten aan de demografische ontwikkelingen.»

Honger

Veto: Ufsal-Brussel verschilt van de universitaire instellingen te Kortrijk in die zin dat de Ufsal geen verlengde is van de KU Leuven. In hoeverre zijn de lespaketten aan de Ufsal afgestemd op Leuven?

Vanhemelrijk: «We mogen wel zeggen dat er sprake is van een grondige samenwerking. Ondanks het feit dat de Ufsal een onafhankelijke vzw is, zijn er talrijke fakulteitsraden met Leuven. Verder maken we ook gebruik

van het Libis-systeem in de bibliotheek, van de Audiovisuele Dienst en van het Rekencentrum.»

«Toch proberen we de Ufsal een zigen *cachet* mee te geven. De rechtsvakken in de Rechten bijvoorbeeld zijn in de Ufsal over de twee kandidatuur-iares verspreid, zodat de eerste kanner al meteen met de rechtsvakken in aanraking komt en niet op zijn honger blijft zitten, zoals in Leuven.»

Veto: Wordt er op Ufsal aan wetenschappelijk onderzoek gedaan?

Vanhemelrijk: «Dat wordt alleszins van een docent verwacht. Het wetenschappelijk en onderwijzend personeel doet voortdurend aan herbronning, bezoekt kolloquia en congressen. En diegene die aan wetenschappelijk onderzoek doen, publiceren veel artikels.»

Veto: Kunt u daar namen op plakken? Heeft de Ufsal op bepaalde vakgebieden nationale of internationale voortrekkers?

Vanhemelrijk: «Daar wil/kan ik niet op ingaan. Zeker is dat wij in vergelijking met onze omvang een belangrijke vakmensen hebben.»

Hilde Devoghel

Zoals u al wel vermoedde is de man met baard Goossens, de baas van de sociale sektor. (Foto Geert Coene)

De studentenmoderator

Te veel geld in Ufsal?

Ook een piepklein universiteitje zoals de UFSAL heeft een sociale sektor.

Sint-Anna brengt die echter dichtbij in gevaar. Veto sprak met Wilfried Goossens, voorzitter van het Comité voor Studentenvoorzieningen en van de Algemene Studentenraad over geld en studenteninspraak. Ook in deze UFSAL-bijlage vind je het gesprek dat we hadden met Goossens' sekretaris, Johan Pieters.

Wilfried Goossens is de studentenmoderator op UFSAL. Een functie die wij in Leuven niet in die vorm kennen. Vier jaar geleden, bij de invoering van een nieuw huishoudelijk reglement, werd ze gekreëerd. Het doel: de studentenstem naar de academische overheid toe waarborgen. Een must, want UFSAL kent slechts twee kandi-

datuursjaren zodat er van opvolging ofte continuïteit weinig sprake kan zijn.

De studentenmoderator zit zowel de Algemene Studentenraad als het Comité voor Studentenvoorzieningen voor. Daarnaast is hij in diezelfde functie lid van het Bestendig Comité, alwaar hij de stem van "het volk" moet laten klinken.

De ASR, een naam die ons vertrouwd in de oren klinkt, bestaat uit een twintigtal studenten vanuit de jaarpresidia, en de studentenafvaardiging in het KSV. Hun taak bestaat er hoofdzakelijk in een adviserend pleum van de studenten te zijn, en de studentenmoderator tweejaarlijks te verkiezen (althans in theorie, want tot op heden is Wilfried Goossens de enige echte kandidaat gebleken). Grote invloed heeft deze vergadering dus niet. Bij de jongste nationale studentenbetoging kwam zij overigens voor de eerste keer spontaan bij elkaar, zonder dat de studentenmoderator hen had opgeroepen dus. Op onderwijsvlak kunnen de studenten hun grieven kenbaar maken in de afdelingsraden (onze fakulteitsraden) alwaar ze zowat een vierde van de aanwezigen mogen uitmaken.

Het Comité voor Studentenvoorzieningen beheert de sociale subsidies van de gehele universiteit. In vroegere dagen werd UFSAL vrij gul, ja zelfs te gul bedeeeld door Vadertje Staat. Sint-Anna bracht daar echter verandering in: van 16,6 naar 6,8 miljoen! Daar waar de Koekelbergse studenten meer dan hun Leuvense collega's konden genieten van subsidies in allerlei vormen, zullen er nu ook op UFSAL prioriteiten bepaald moeten worden. Goossens is radikaal tegen het af-danken van personeel, wat er dan ook op neerkomt dat de helft van de sociale toelagen naar personeelskost zal gaan.

Trefcentrum

Ook op stapel staande projecten komen door Sint-Anna in de tocht te staan. Vooral het geplande trefcentrum met sporthal dat naast de universiteit opgetrokken zou worden om de studenten een *eigen* materieel thuis te bezorgen, staat ter discussie. Bedoeling was de student toe te laten even vanuit Alma Maters vleugels te

ontsnappen en de onmiddellijke buurt meer bij het universiteitsleven te betrekken. Totnogtoe staan de Koekelbergse buurtbewoners immers vreemd tegenover die academische burcht vol indringers.

Het KSV spaarde reeds zo'n 25 miljoen reserves bij elkaar, de plannen zijn getekend, het lastenboek is klaar, en de Raad van Beheer gaf reeds zijn fiat. Het geld is er, maar men aarzelt. Zullen de middelen in de toekomst niet broodnodig zijn voor andere doeleinden?

Het KSV moet ook de door haar gebruikte lokalen nog afbetalen. Ieder jaar 1,3 miljoen die op een reeds fel gereduceerd budget in mindering gebracht moet worden. Gelukkig brengt het kafetaria ook nog wat in het laatje. Het 'Kaf' heeft een erg hoge personeelskost, daar het niet erg functioneel werd opgevat. Manuele arbeid primeert er, wat resulteert in lange files en afruimproblemen. Ombouwen kost echter geld, en laat nu juist dat laatste er niet meer zijn.

De kringen en verenigingen aan UFSAL worden gesteund bij de door hen georganiseerde activiteiten. Toch wordt de 600.000 frank die daarvoor beschikbaar is niet eens voor de helft opgenomen want het studentenleven aan Sint-Aloysius is vrijwel dood-gebloed. Het lijkt wel of het krèeren van nieuwe faciliteiten leidt tot een afname van de creativiteit. Hoe is dat zo gekomen? Goossens meent dat vooral de mentaliteitswijziging bij de studentengeneratie van nu daaraan ten grondslag ligt. Vroeger trok men met de kring naar het theater of een concert; nu is men individualistischer ingesteld. Een andere subsidiëringpolitiek zal dan ook voor de toekomst uitgewerkt moeten worden... voor zover de middelen het toelaten uiteraard.

Ook politieke verenigingen krijgen een subsidie. Enkel het CDS en NSV zijn op dat vlak nog actief, en worden dan ook betoelaagd. Er wordt echter aan gedacht, aldus Wilfried Goossens, om de verenigingen die van buiten niet reeds een centje meepikken niet verder te steunen. Geldgebrek noopt daartoe.

Blijft dan nog de logge structuur van het gehele UFSAL-instituut. Goossens wijst de te verregaande raden-democratie van UFSAL hiervoor als de oorzaak aan. De hele vergadering heeft beslissingsmacht. Dat klinkt wel mooi, maar de besluitvorming duurt ellendig lang, zodat de studenten wat ontmoedigd raken.

Koen Van Muylem
en Geert Coene

De beginnende onderkin verraadt hem: dit is een rektor (merk op: hoe meer kin, hoe groter de unief). (Foto Hendrik Delangrange)

Eric Defoort over de bib en de Kulak Het individu en de kollektiviteit

De mevrouw aan de uiteenbalie van de bibliotheek lijkt wat ongerust als ze ons "haar" bibliotheek ziet binnenstappen. "Zou u niet eerst bij de hoofdbibliotekaris gaan?" Nee, we zouden graag eerst de bibliotheek eens bekijken. "Goed, maar daarna bij de bibliotekaris gaan, in orde?" Naar het schijnt heeft men op deze verdieping wel al van Veto gehoord, en ook van onze KULAK-reportage. Vandaar.

De bibliotheek is ruim en licht. Je vindt er bekende elementen, o.a. drie LIBIS-terminals. De rekken zijn goed gevuld, echt veel uitbreiding lijkt er niet in te zitten. De fotokopieermachines staan in een aparte geluidsdichte ruimte — een detail dat in Leuven navolging verdient. Een "schoon bibliotekeske", zo op het eerste gezicht.

Eric Defoort schrijft wat als we hem vragen of hij de hoofdbibliotekaris is. "A ja, dat's juist. Zo heet ik hier nu. Zijn jullie die kerels die de KULAK in de vernieling geschreven hebben? Ga zitten."

Defoort was 17 jaar bibliotekaris in de KULAK, en nu werkt hij sinds twee jaar op UFSAL, "met mijn kont in een vaste betrekking", zegt hij zelf. Hij heeft al geschreven in *Knack* en in *De Morgen*, werkt voor BRT-TV (*Funda-*

menten) en begeleidt ook een paar teissen in het departement Geschiedenis. "Ik weet niet of ik links of rechts ben, ik laat andere mensen dat etiket plakken."

Zijn bibliotheekbeleid wordt door twee elementen gedetermineerd. Je hebt ten eerste een bibliotheek voor kandidatuurstudenten, en ten tweede is het budget o.a. door de kleinschaligheid beperkt. Daarom streeft Defoort niet naar volledigheid: "Je kletst uit je nek als je beweert volledigheid na te streven. Er is de Leninina in Moskou en de Library of Congress, en zelfs die zijn onvolledig..." Wel moet de bibliotheek alle *stuff* bevatten om op een valabele manier het studiepakket aan te pakken, en daarnaast alles wat de mogelijkheden en het budget toelaten. Voorschijs er binnenkort een nieuwe encyclopedie van de religie. Die wil Defoort absoluut in zijn bib, al worden er op UFSAL geen godsdienstwetenschappen gedoceerd: "Zo'n werk moet er gewoon zijn, bijvoorbeeld voor een student rechten of germaanse die bij het schrijven van een paper met religie — in de ruimste zin van het woord — te maken krijgt. De bedoeling van een bibliotheek is dat de student leert buiten zijn ACCO-flap te gaan."

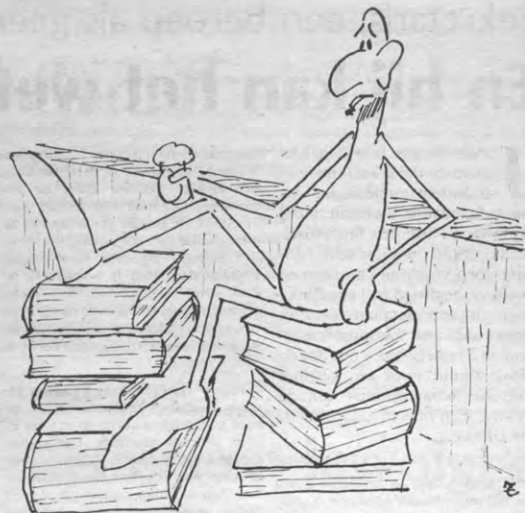
In de UFSAL-bibliotheek is heel wat veranderd sinds pakweg vier jaar geleden. De meeste hervormingen (fotokopieermachines, toegang tot de bib, uitleeningen...) zijn inderdaad Defoorts werk (vooral in de richting van een integrale automatisering): "Sommige bibliotekarissen hebben de neiging om de student als een bedreiging

van de bibliotheek te zien, iemand die boeken uit de rekken gaat nemen, aanraken en erger nog: erin lezen. Als een boek vuil is, of de kaft komt los, dan is dat toch wel goed. Dan is het gebruikt, en daarvoor dient het." Het motto nu is in theorie eenvoudig, maar in de praktijk veel complexer dan de paranoïde aanpak: "Het individu heeft alle rechten, exclusief het benadelen van de kollektiviteit."

Zo kan er gerust iemand tijdens het weekend een boek lenen dat normaal gezien niet buiten mag, "het kot is toch toe van vrijdagavond tot maandagochtend." Maar maandag moet dat boek dan wel weer op zijn plaats zijn, zodat je soliede afspraken moet maken. De UFSAL-bib zal overigens pas binnen enkele jaren echte efficiënt kunnen werken, er is heel wat werk aan de winkel.

Hetzelfde geldt voor de automatisering: "Ik hoop dat het allemaal zo vlug mogelijk achter de rug is. Het belangrijkste blijft de kollektiviteit: je mag nog zo'n indrukwekkend toegangssysteem uitdenken, als er geen kollektiviteit is, blijft je een prutsbibliothek."

Met zeventien jaar KULAK op zijn actief en één jaar UFSAL, is Defoort de man om ons iets te vertellen over het leven aan een kleine unif, en vooral de vergelijking UFSAL-KULAK. Beide zijn regionale unif's, het gevolg van de "wet op de universitaire expansie". Hun ontstaan moet in de demokratiseringsgedachte gezocht worden, maar die gedachte blijkt intussen teniet gedaan te zijn door o.a. de vele supplementaire studies, die zo stilaan een must blijken te zijn als je nog een

kans wil op de arbeidsmarkt. Beide halen ze ook de unif uit de plechtige sfeer, al geldt dat niet zo erg voor Kortrijk: "Daar vind je wegwijzers naar 'de Universiteit', want die is nog echt iets in die 'stenen woestijn' waar Claus het over had."

In Kortrijk kan iemand nog indruk maken door zich voor te stellen als "de vrouw van professor doktor X", maar in Brussel maar je je zo alleen maar belachelijk. "Er is hier de relativere kontekst van de grootstad. Je hebt een bi- of zelfs multiculturele kontekst, en dat maakt toestanden zoals in Kortrijk onmogelijk."

"Ik heb jullie reportage over de KULAK gelezen. Ik vond dat heel geestig. Precies mede om de sfeer die jullie beschreven, ben ik daar weggegaan. Ook de reacties op de reportage — het korporatisme bijna — zijn typisch. Alleen had je er beter niet meer op gereageerd, dat was het niet waard."

Defoort ontkent dat de UFSAL een CVP-bastion zou zijn. Eén bewijsstuk is hijzelf: het c.v. waarmee hij solliciteerde bevatte heel wat niet heel erg CVP-achtige referenties, en toch kreeg hij de baan. "Op UFSAL worden mensen met een mening die afwijkt van de algemeen gangbare niet onmiddellijk gemarginaliseerd. Men blijft je respecteren en ernstig nemen. Dat was helemaal niet waar in Kortrijk, daar werd je meteen afgezonderd als je er andere ideeën op naield."

Je moet leren leven met de nadelen van een kleine unif, en zo veel mogelijk gebruik maken van de voordelen ervan. In UFSAL is één van de voordelen dat het wetenschappelijk personeel niet echt geschiedenis is van het "gewone" personeel, wat de sfeer alleen maar ten goede komt. Ook het contact student-docent is direkter, maar niet in een "boy-skout sfeer", in de sfeer van "Die vrijt met die... Ze slapen zelfs al... Maar zij neemt de pil...". Zoals Defoort het ooit hoorde in de docentenkamer in Kortrijk. De bedoeling is wel dat je "onder mekaar lekker van mening kan verschillen".

Een mooie illustratie van de voordelen van een kleine unif kon je

achteraan in de bibliotheek zien: daar stonden hopen dozen met boeken — vier ton, zo bleek later — te wachten om geïnventariseerd te worden. Een schenking misschien? "Nee, gekocht jong. Via onbekende vrienden van vrienden kwam ik te weten dat de erfenis van Willem Pée (een bekende, nu dus dode linguïst, nvdr.) te koop was. Als kleine unif kan je dan snel handelen. Ik heb onmiddellijk aan de rektor geld gevraagd, genoeg gekregen, en de weduwe opgebeld voor een afspraak. Ik heb Jef Janssens (UFSAL's beroemde medievist, nvdr.) en Wim De Geest meegenomen om ter plekke een selectie te maken uit de kollektiviteit. De dag daarop zijn we met een taxi vertrokken en een hoop germanisten naar de villa gereden: die konden alles al min of meer systematisch in dozen leggen. Een grote unif kan zo iets niet; daar moet je eerst een brief schrijven, die dan op de agenda van een eerste vergadering komt, en een tweede vergadering en ga zo maar door. De RUG en de VUB hadden ook belangstelling voor de boeken van Pée, UFSAL was ze dus te snel af."

Geert Coene
Koert Van Muylem

De Ufsal is een gebouw Een bakstenen kast

"Vindt u het een mooi gebouw?", vroeg rektor Van Hemelryck ons. "Eigenlijk niet", was mijn antwoord en de rektor keek nogal verbaasd: hij is er zelf nogal opgetogen over, tenminste die indruk kregen we toen. Toegegeven, het is geen ordinaar gebouw, die kast van de Ufsal, geen betonnen container zoals zo veel moderne gebouwen. Maar mooi is mijns inziens nog wat anders, en praktisch ook.

Het huidige gebouw van de Ufsal dateert van 1981. Splinternieuw dus. Vroeger waren de Universitaire Fakulteiten Sint-Aloysius namelijk gehuisvest in een oude brouwerij die voor de gelegenheid werd omgebouwd door het architectenburo *Milis*. Hetzelfde architectenburo kreeg ook, de opdracht voor de realisatie van de nieuwbouw. Hoewel er een bouwcomitee was samengesteld dat ervoor

moest zorgen dat het gebouw aan de eisen van de gebruikers zou voldoen, werd men steeds voor voldoende feiten geplaatst. Participatie *de jure* dus, maar niet *de facto*.

Kwaliteit?

Het resultaat van die bouwpolitiek kan je vandaag de dag gaan bekijken in Kockelberg. In de put staat daar nu een nogal brutaal aandoend gebouw in donkerrode baksteen, met complexe glas- en gevelpartijen. Louter esthetisch is dit zeker geen meevaller: misschien was het de bedoeling om wat afwisseling in de gevel te brengen, maar het resultaat is een totaal vreemd aandoend gedrocht dat in geen enkele relatie staat tot de (voor)stedelijke omgeving. Een stedebovwkundig onding, kortom, zeker in de jaren '80 moet men beter kunnen.

Ook binnenin doet het gebouw nogal vreemd aan. De lokalen hebben vaak een ongewone vorm en van enige systematiek is hier geen sprake. Geen efficiënt ruimtegebruik, weinig aantrekkelijke plekken, enkele storende

fouten (een klassieker: trappen waar je met je hoofd tegenaan botst) en een verzameling architecturale kapriolen (zo is de centrale trapkoker met het eigenlijke gebouw verbonden door middel van een ingewikkeld systeem van "passerellen": duur, moeilijk goed af te werken en niet te verwarmen.)

Nee, alleen de bibliotheek kan geslaagd genoemd worden. Die neemt een hele verdieping in beslag, en het is de enige plaats in het hele gebouw waar de gebroken voorgevel binnenin tot een kwaliteit wordt.

Die voorgevel heeft trouwens al geschiedenis gemaakt: tengevolge van een beetje veel zon en de uitzetting van de baksteen is een stuk van de gevel uit zijn voegen gearst: dat staat daar nu mooi geknikt, ondersteund door een geïmproviseerde constructie van houten balken. Er wordt nu een gerechtelijke procedure overwogen. Eén en ander belet echter niet dat het buro in kwestie voorttekent aan de "uitbouw van de Ufsal". De plannen voor een Ufsal-Trefcentrum zijn al getekend. Of het ook realiteit zal worden is echter twijfelachtig: het Trefcentrum zou door de onverwacht hoge besparingen op de helling komen te staan.

Didier Wijnants

Ufsal in cijfers

Hoeyeel studenten zitten er nu eigenlijk in Sint-Aloysius? De Heer Allaer, diensthoofd van het fakulteitensekretariaat, vertelde ons het volgende over de bevolking:

1° kan rechten	232
2° kan rechten	126
1° kan germaanse	55
2° kan germaanse	37
1° kan geschiedenis	23
2° kan geschiedenis	13
1° kan filosofie	3
2° kan filosofie	1
1° kan ekonomie	129
2° kan ekonomie	102

In het totaal dus 721 studenten die werden ingeschreven. □

Scholeke spelen

vervolg van p. 1

wat financiële problemen, en sleepden de konsultaties van de personeelsleden nogal aan: iedereen kreeg zijn zegje. In 1981 verhuisde men naar het nieuwe gebouw, de brouwerij werd gesloopt zodat nostalgische zielen alleen nog wat lage muurtjes terugvonden van "hun" unif.

Inmenging

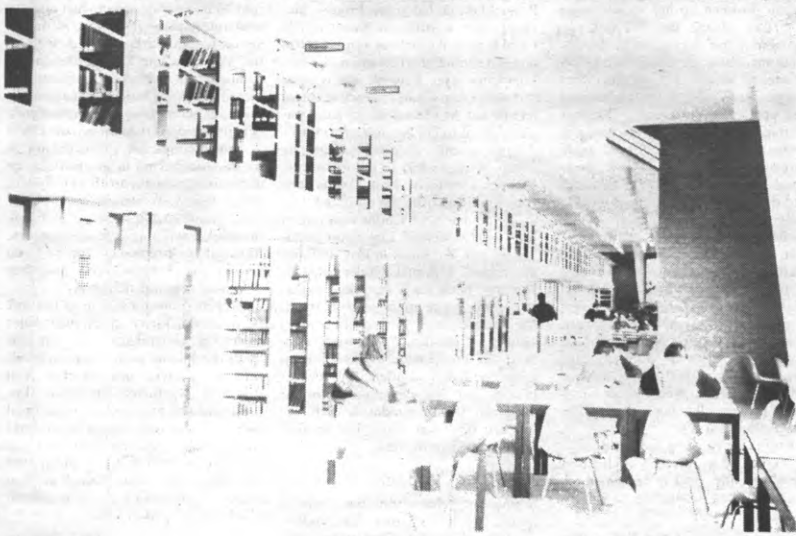
In 1982 werd dat de nieuwe rektor. Eénmaal Vanhemelryck, verkozen — Lindemans was afgetreden. Professor Sergant beaamt dat Vanhemelryck een "kompromis-figuur" is, maar benadrukt toch dat hij zich niet op de tenen laat trappen: hij probeert steeds de mensen te overtuigen en is er tot nu toe in geslaagd de rust op Ufsal te bewaren, iets wat in zo'n kleine instelling zeker een verdienste is. De andere kandidaten waren Wim De Geest — nu dekaan germaanse —, en Rik Donckels — dekaan ekonomie.

In het begin waren er veel Leuvense professoren op Ufsal. Jan Lindemans

had een "samenwerkingsakkoord" met rektor De Sömer gesloten in 1969. Daar waarde de KUI alleen maar goed bij: de meerderheid van de Ufsal-ers komt immers in Leuven zijn studies afmaken. Dat betekent niet dat Ufsal zijn programma geen eigen gelaat kan geven (Lindemans benadrukte bijvoorbeeld heel sterk de filosofische vakken). Er was ook geen sprake van Leuvense "inmenging", zo werd professor Sergant op vergadering soms berispt wanneer ze zei dat een bepaald probleem zo of zo werd opgelost in Leuven. Nee, Ufsal was Ufsal en niet Leuven.

Als Ufsal steeds genoeg geld in het laatje gehad heeft, was dat dan weer eens de verdienste van Jan Lindemans. Ook Serneels, de huidige boekhouder, denkt en spendeert zoals Lindemans. Toen men met buitensporige uitgaven of wilde plannen kwam aandraven antwoordde Ufsal's eerste rektor steeds: "Ik voel mij geropen om een schelp te besturen, en geen boeiing".

Koert Van Muylem

Een generaal huwt in het geheim de dochter van een senator en krijgt desondanks een belangrijke militaire opdracht. Zijn ambitieuze vaandrig, jaloers op de positie van de luitenant, zet een monsterachtige intrige op. Gevolg: de luitenant verliest zijn eer als militair, de generaal verdenkt zijn vrouw van overspel, jaloezie slaat om in waanzin. Slot: moord en zelfmoord. Vervang de ons vreemd aandoende militaire hiërarchie door de hiërarchie van de zakenwereld en we zitten in de vertrouwde wereld van Amerikaanse televisiefeuilletons: een mannenwereld van macht, rijkdom, ambitie, afgunst, overspel en andere moderne deugden. Ook Shakespeare had er weet van.

Ieder jaar opnieuw zijn de Shakespeare-opvoeringen niet te tellen. Wat maakt Shakespeare voor moderne teatermakers zo aantrekkelijk? Zijn *dramatisch genie*? Ongetwijfeld, maar dat bezat Vondel ook. Het geniale van Shakespeare is dat hij modellen van de werkelijkheid heeft gekreëerd die niet alleen zijn eigen publiek aanspreken, maar ook een universele draagwijdte hebben. Hij schreef zijn stukken in een tijd die *innerlijk verscheurd* was, in een tijd waarin tesamen met het Ptolemaïsche wereldbeeld (de aarde als centrum van het heelal) de eeuwenoude theologische orde aan het wankelen ging. Het Copernicaanse heliocentrisme (de zon als vast punt waarrond de andere hemellichamen bewegen) slingerde de mens uit het centrum van de kosmos naar een nietige kleine planeet tussen honderden anderen. Tegelijk met zijn eenzaamheid ontdekte de mens zijn bestaan als individu en zijn mogelijkheden tot zelfontplooiing in een nieuwe maatschappij. Die periode staat historisch geboekstaafd als de *Renaissance*: de geboorte van een nieuwe cultuur.

De moderne mens leeft opnieuw in een *verbrokkelde tijd*. De industrieel-kapitalistische samenleving is zich aan het kantelen in een van haar ontwerpen: de technologie. De zon is wellicht het enige punt dat nog vaststaat. De geboorte van de *postmoderne mens*? Waarden als vrijheid, individualiteit, zelfontplooiing en zelfbevestiging door bezit en macht hebben het moderne mensbeeld bepaald. Die waarden, hun bijdrage tot en bedreiging van de menselijke authenticiteit, heeft Shakespeare in zijn stukken ter discussie gesteld. Bijna vierhonderd jaar later staat die problematiek nog steeds ter discussie. Shakespeares dramatische modellen van de werkelijkheid zijn hanteerbaar gebleven voor hedendaagse teatermakers.

Geen historisering

Van historische rekonstruktie is er

Blauwe Maandag speelt verrassende Shakespeare Othello en de macho's

nochtans geen sprake. De herkenning van bepaalde overeenkomsten in tijdgeest tussen Shakespeares tijd en onze tijd neemt niet weg dat Shakespeares universum het onze niet meer is. De meeste moderne encenseringen hebben nauwelijks enige historische interesse: Shakespeares teksten worden naar onze tijd toe *heraald* en dat in de letterlijke betekenis van het woord. Van bestaande filologische vertalingen als die van Courteaux wordt in het teatercircuit geen gebruik gemaakt. Ieder gezelschap maakt met het oog op de eigen opvoering een nieuwe vertaling en neemt uit Shakespeare over wat het interessant vindt. Johan Van Assche vertaalde "Othello" voor *Blauwe Maandag* in een modern taalidoom met de nadruk op het aggressive en vaak obscene (mannelijke) taalgebruik.

De encensering van "Othello" is bewust *sober*. Geen overdaad aan sierlijke ornamentering om een beeld van de rijke aristocratie te schetsen. Een zwarte achtergrond, een lege scène met daarop een wisselend aantal stoelen, een zwarte piano en een akkordeonist. De muziekuitvoering is live (vooral de intro van Fred Van Hove, aan de piano, verdient een vermelding). Niet alleen de muziek is sfeerbepalend, dat is ook de geslaagde belichting. De kleding is eveneens eenvoudig: grijze pakken met een rode das voor de heren en een wat kleurrijker en afwisselender ensemble voor de dames.

Macho-wereld

De programmabrochure laat weinig twijfel over de bedoelde draagwijdte van het stuk: "Een op het eerste gezicht banaal verhaal over liefde en jaloezie legt de wortels van de alles verslindende conditionering van het Westerse beschavingsmodel bloot: de noodzakelijke drang tot zelfbehoud (...). De wereld van "Othello" is, zoals de onze, een mannenwereld, een macho-wereld, een wereld van onbeperkt begeren van macht, rijkdom, overwinningen, kennis, vrouwen... Bezit is macht."

"Othello" is een stuk over het *failliet van een verhouding*. In de meeste interpretaties wordt Othello voorgesteld als een *"nobile Moor"*, een intelligent man met een goede inborst maar met één zwakke plek: zijn jaloezie. Het is het regisseursduo Joosten/Perceval duidelijk niet te doen geweest om nuances: Othello is een *eksponent van de mannenwereld* en hij gedraagt zich volgens die kode. De tragische afloop van het stuk is niet alleen het gevolg van het uit de hand gelopen plan van Jago, het is de hele

maatschappelijke kontekst die een authentieke verhouding tussen man en vrouw in de weg staat. Het grootste gedeelte van het programmaboekje bestaat uit een aantal losse fragmenten uit "Sex and jealousy", een boek in wording van R.D. Laing waarin deze psychologische en sociologische aspecten van moderne driehoekshoudingen beschrijft.

Jago

Hoewel het stuk "Othello" heet, is Jago de eigenlijke hoofdfiguur. Hij is de motor van de actie. Als "Blauwe Maandag" erin geslaagd is iets duidelijk te maken dan is het de alomtegenwoordigheid van deze Jago. Als een volleerd intrigant beweegt hij zich tussen de andere personages: hij is de

jongleur met hun zwakheden. In hun bijzijn gedraagt hij zich koelbloedig intelligent en rustig, zeker van zichzelf. Als hij alleen is wordt hij één brok energie: als een *kabarettier*, als een *cirkusklohn* beweegt hij zich over de scène. Het spel van Jago (Warre Borgmans) is *vervelend* en impone-rend, een totale verrassing voor wie vertrouwd is met de Jago's uit de BBC-versie en de Laurence Olivier-versie. Hij raast en springt over het toneel, richt zich tot het publiek, spot ermee, maar slaagt erin alle toeschouwers-blikken naar zich toe te trekken.

Het succes van deze Othello-opvoering is het spel van Jago, dat staat vast. Het doet je zelfs soms de zwakke momenten vergeten. Vrouwen komen er niet meer aan te pas in de wereld van

"Othello" en dat is jammer genoeg op het nivo van het akteren ook zo. De prestaties van de actrices zijn ondermaats: op een enkel moment slagen zij erin een tegengewicht te vormen voor het akteergeweld van Jago en Othello. Dat brengt met zich mee dat inhoudelijk de spanning tussen mannenwereld en vrouwelijke gevoeligheid niet wordt uitgewerkt, een spanning die het stuk ongetwijfeld in zich draagt. Ook Cassio, de luitenant van Othello, is een bijzonder dun personage geworden. Bij Shakespeare is hij degene die aan het einde van het stuk de "orde" herstelt door Jago in de kerker te laten werpen. Bij *Blauwe Maandag* komt hij na zijn ontering als militair nog nauwelijks op het toneel. Van "orde herstellen" is er al evenmin sprake: de mannenorde blijft onbevoerd. Ondergang en vernietiging maken er immers deel van uit.

Erwin Jans

"Othello" door *Blauwe Maandag Compagnie* in de Stadsschouwburg, 13/1/87.

U hebt geluk dat deze foto toch nog in Veto beland is. Je kan de stempel van de censuurkommissie nog zien. Wat niet betekend dat dit stuk niet het bekijken waard zou zijn, op een blauwe dinsdag in de Stadsschouwburg: Othello.

Enige kennisgeving

Erkenning vrije verenigingen

Vrije verenigingen kunnen zich jaarlijks kandidaat stellen om voor subsidiëring in aanmerking te komen; ook verenigingen die het afgelopen jaar aanvaard werden (of 'erkend', zijn hiertoe verplicht.

Om in aanmerking te komen voor subsidiëring door de FKK, moet een organisatie minstens aan de erkenningscriteria voldoen (zie kadertje).

Een aanvraag tot erkenning wordt schriftelijk gedaan. Ze bevat een overzicht van de activiteiten door de vereniging georganiseerd in het voorbije academiejaar (1985-1986); de

aanvraag moet het eveneens een financiële balans van inkomsten en uitgaven van het afgelopen academiejaar (of boekhoudkundig jaar) bevatten. Ook moet de kandidaat-vereniging zich schriftelijk kunnen verantwoorden dat ze voldoet aan elk der gestelde criteria. Deze schriftelijke procedure met haar onderdelen is verplicht.

De kandidaturen kunnen vanaf vandaag tot uiterlijk maandag 19 januari 1987 om 17.30 u ingeleverd worden op het sekretariaat in de

's Meiersstraat 5.

Procedure

Het zijn de erkende verenigingen van 1986 die een advies geven over de al dan niet erkenning van de ingedende kandidaturen. Dit advies is binding omdat hierdoor een grondige discussie en verantwoording kan opengemaakt worden.

Op de adviesvergadering van de FKK worden uiteraard alle kandidaatverenigingen uitgenodigd, om, waar nodig, bijkomende inlichtingen of verduidelijkingen te geven. De adviesvergadering gaat door op vrijdag 23 januari 1987 om 10 uur in 't Stuc.

Na erkenning zijn activiteiten subsidiëerbaar vanaf 1 januari tot en met 31 december 1986. Het toekennen van de toelagen gebeurt op een maandelijks vergadering van de FKK waarop telkens de aanvragen voor activiteiten van de vorige maand besproken worden. Konkreet betekent dit dat op 15 februari 1987 een vergadering coördineert de subsidie-aanvragen betreffende manifestaties van januari 1987. Vermits de beslissing eerst eind januari wordt genomen, doen alle kandidaat-verenigingen er goed aan alle stukken met betrekking tot activiteiten in januari bij te houden.

Welke activiteiten of onderdelen ervan subsidiëerbaar zijn en onder welke voorwaarden, staat te lezen in een dokument dat afgehaald kan worden op het sekretariaat.

Over de erkenningsprocedure wordt in geen geval correspondentie gevoerd omdat alle nodige informatie in deze aankondiging is opgesomd.

Filip Huyzenruyt,
voorzitter FKK

Richard Von Weizsäcker (foto) was vorig jaar de grote publieks- en publiciteitsrekker, als kersvers eredoktor van de KUL. Zien wat het dit jaar wordt met Jacques Delors (voorzitter van de EG-kommissie), Mgr. Daelemans en de Amerikaanse dokter M. Gallo van het National Cancer Institute. (Foto archief)

Voorwaarden

1. De vereniging moet hoofdzakelijk uit studenten bestaan.
2. De vereniging moet een actief karakter hebben. Daartoe heeft zij het voorbije jaar minstens een activiteit georganiseerd die:
 - plaatsvindt in een zaal in de gemeente Leuven;
 - openbaar was en waartoe iedereen werd uitgenodigd via gedrukte affiches of pamfletten, en waar ook iedereen toegang kreeg;
 - minstens 1 spreker, die geen student is, aan het woord liet of waar gebruik werd gemaakt van audio-visuele middelen (film, dia's, ...)
3. Zij mag niet het statuut hebben van een raad of fakulteitskring.
4. De vereniging moet het doel hebben bij te dragen tot de maatschappelijke bewustwording van de studenten. Dit wil zeggen dat louter culturele of sportverenigingen of gezelligheidsclubs uitgesloten zijn.
5. De vereniging moet zich bij haar werking houden aan de universele verklaring van de rechten van de mens en de wet op het racisme van 30 juli 1981.
6. Zij moet als groep uitgebouwd zijn, d.w.z. dat zij beschikt over een permanent sekretariaat of minstens een kotadres of postbus.
7. De vereniging moet het voorbije burgerlijk jaar geen offensief geweld ten opzichte van personen, gepropageerd of ertoe aangezet. Dit wordt vermoed, tenzij een andere vereniging het tegenbewijs levert.
8. De vereniging kan slechts na 1 jaar werking als zodanig erkend worden. Voor juni van vorig academiejaar moet 1 activiteit zoals geformuleerd in criterium 2, en twee andere activiteiten plaatsgegrepen hebben.
9. Bovenstaande criteria worden kumulatief toegepast.

1980, Venetië, de Biennale. Het feest viert hoogtij. Aan de overoever van het Canale, het Dogenpaleis. Verder San Marco. Méér rechts, San Giorgio Maggiore. Een toren, een koepel, brede beelden, water, weerspiegeling. Het Dogane del Mare, de ultieme rechteroever van het Canale: het Teatro del Mondo is er gemeerd. De Italiaanse architect Aldo Rossi heeft het ontworpen: een tijdelijk, drijvend teater.

Een compacte gesloten balkvorm op een sleepboot, enkele kruisvensters, een smalle toegang, een passerel, een dakterras, de bekroning van een achthoekige koepel, van een globe en van een stalen vlaggetje dat klappert tegen de ijzig aanhoudende noorderwind. Dit gebouwtje, zo schrijft Rossi, behoort tot die zeldzame, vreemde sfeer van het geluk.

Geluk; Volheid, intensiteit, coherentie. Het Teatro van Rossi vormt een hoogstaand moment van syntese: een gebouw van verweven evenwicht, getekend in een ogenblik van volmaakt geluk: het verweven geheel van autobiografie, van tekening en van gebouwde werkelijkheid dat Rossi duidelijk kenmerkt.

Een hoogstaande verweving van leven en werk, een compact en zeer aanschouwelijk gebouw: twee redenen die Geert Beekaert er misschien hebben toe aangezet het onderwerp van zijn voordracht van 10 december te begrenzen tot het Teatro del Mondo. Het moe: die dag van Rossi getuigen en hem vertegenwoordigen. De Favoriet van die dag is, van staal en van een vergrijsde en verweerde houtsoort, het Teatro.

Beekaert houdt een bezwerende toespraak. Hij stapelt woorden en beelden, weeft een geheel van verwantschappen en verdicht het: het gebouw kondenseert tot architectuur. Hij weet die fragmenten van tekst en tekening weer op te roepen, waaruit het gebouw ontkiemde en waarin het als het ware is ingebed, voor altijd ingeschreven, al is het verdwenen en vergaan.

De Analoge Stad

Aldo Rossi maakt veel tekeningen: zij verbeelden een stad die alle mogelijke steden bevat. Hij omhult deze stad stap voor stap. Teken en is een onopvallend herkennen van de analoge stad. Deze stad ontkiemt en bestaat slechts óóor bemiddeling van het tekenen.

Beelden van de analoge stad zijn ons vertrouwd. Onidentificeerbaar: Realistisch uitgebeeld, mogelijk, maar imaginair, herkenbaar, onbekend. Doorheen de evidentie van de voorstelling, roepen ze vragen op: Van waar ken ik het, waar staat het toch? Is het afgebroken? Was het er ooit?

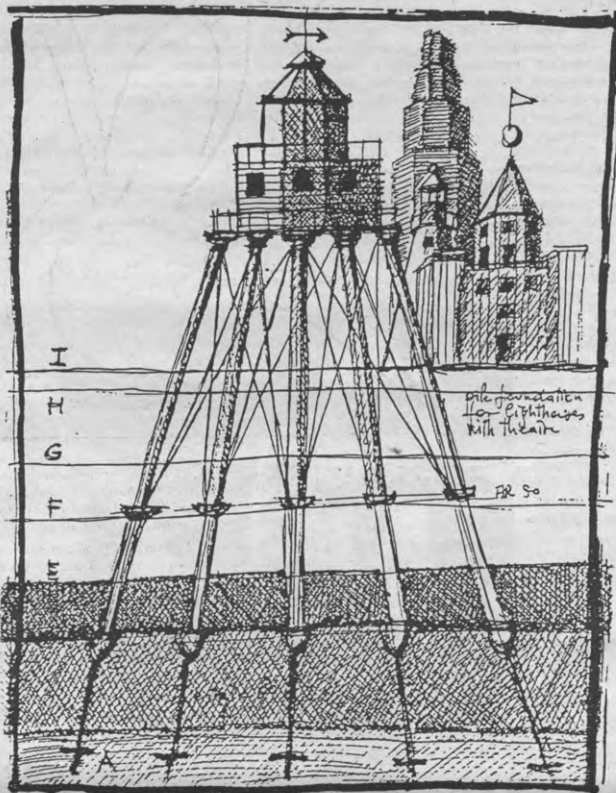
De analoge stad bestaat uit fragmenten en gebouwen van bestaande of geplande steden, ontwerpen van Rossi zelf, voorwerpen, en ook scherven, onderdelen gestapeld en verenigd voor de korte duur van een tekening. Vertrouwd vormen worden verlaast en vergroot of verkleind, verzameld tot een bevremdend geheel, tot een kortstondige samenkomst: een baptysterium op stijgers en kruiken spreken wolkenkrabbers aan.

Soms daagt een vorm op die niet eerder werd getekend. De tekenaar volgt er aandachtig het voetspoor van. In de getekende reeks wordt het gegeneerd en verkend. Er wordt gestalte aan gegeven. De vorm verschijnt in wisselende combinaties. Met de voorwerpen die het geregeld omgeven, vertoont het verwantschappen: in het dialoog met de omgevende fragmenten wordt het betekend. Door zijn herhaalde aanwezigheid in het gefragmenteerde weefsel van de tekeningreeks, verdicht het verweven netwerk van verwantschappen, kondenseert de kiemvorm tot een concreet en identificeerbaar object.

Soms wordt het dan uitgevoerd: het treft een reële stad aan, die zoals alle steden, gefragmenteerd en vervormd, verweven is in de analoge stad. Het gebouw daagt er op, vertrouwd, aanvaardbaar, en toch bevremdend en onverwacht. Zelf verrijkt het weer in een verweven dialoog met het omgevende. De uitvoering is een stap in het proces van verdichting: het gebouw verschijnt daaropvolgend,

De favorieten: Geert Beekaert over Aldo Rossi

De Macht van een teaterlijk vaartuig

Wij van Veto hebben zoiets natuurlijk door, maar voor het plebs zetten we het er nog eens ekstra bij: dit is een 'pila foundation for lighthouses with theatre, 1980'.

aangedikt, in het analoge tekeningenweefsel. Steeds andere vormen dagen er op en worden er getransformeerd.

De oevers

Het Teatro del Mondo behoort tot de verscheiden groep van gebouwen, vergaard aan de waterkant, in ziltige kuststreken of op lage landen, geregeld overstromde gebieden (tussen ebbe en vloed, ergens op het tijdelijke drijfzand van dwalen en geankerend zijn, van veiligheid en avontuur, van blijven en verdwijnen. Met hen heeft het de grijsgroene kleur van de verweerde houtsoort van stijgers gemeen, en van geoksydeerd koper, de uiteinde schommelingen van de waterstand, en de kleine kruisvensters van woonboten op de spiegelhoogte van de gerimpelde weerkaatsing van het water.

Tijdelijk is het, en beweeglijk zoals het schip, vergankelijk, en veranderlijk zoals het wonen, het gebruik en de

vuurtoren, en veranderlijk de ligging van het schip. Vast is ook het teatro: het bakent een hoekpunt af van de driehoeksmeting die zich over Venetië van monument tot monument ontvouwt. Door zijn herkenbaarheid is het monument, mijlpaal, structureert het en bestendigt het mede de stad.

De stad

De stad van Aldo Rossi is zoals de stad Zaira van Italo Calvino, de stad van de herinnering: "Een beschrijving van Zaira zoals het nu is zou het gehele verleden van Zaira moeten omvatten. Met de golf die aanrolt uit de herinneringen wordt de stad doordrenkt als een spons en zij zwelt op."

Het Teatro del Mondo dat Venetië binnenvaart, gaat deze golf tegemoet. Want het teater is verwant met het bestaande Venetië, maar ook met het mogelijke Venetië, het ongebouwde, met het virtuele Venetië van de

gewoonten van de stelling, of de dagelijks herhaalde opvoering van het teater.

Met de tijdelijke teaters is het verwant, die voor de korte duur van een zomer van dorp tot dorp de Po afvaren. In elk dorp aan de oevers kristalliseert de dagelijkse voorstelling tot een uniek, betoverend gebeuren. Na de opvoering dwalen ze verder, als voor altijd verlaten, weer met de stroming zeewaarts mee.

De vuurtoren

Het teatro is een gebouw van de oevers. Het is een schip en het is een vuurtoren. Van de vuurtoren heeft het de hooggelegen uitkijkpost van het dakterras, en zoals de vuurtoren is het, zelfs op grote afstand, zelf een onvervangbaar herkenningspunt in het veranderlijke landschap van de stad en van de zee.

Vaststaand is de mijlpaal van de

waterspiegel, met het archaische, met het houten Venetië van Carpaccio, dat het stenen Venetië voorafgaat, maar waarvan het huidige als een spons doordrongen is. In de stad verstrekt het verleden tot fysieke aanwezigheid.

De stad is een kollektief kunstwerk in de tijd, een gemeenschappelijke konstruktie van anonieme generaties: elk individueel projekt schrijft zich in het kollektieve in, als een fragment méér van de assemblage die de stad is. Het individuele vervaagt er tot anonimiteit, verrijkt er tot meervoudigheid in een verweven geheel van verwantschappen.

Zo ook gaat het met ons geheugen en de feiten uit het verleden die we er in stapelen: door selectie, verdichting, versmelting en verlies, worden ze vervaagd tot het gealgaede sediment van vergeten en van herinnering.

Ontwerpen in de stad heeft iets van de anamnese: een object wordt toegevoegd aan het bestaande weefsel, transformeert het, herschikt het. De ontwerper speelt in op de specifieke gelegenheid, de eigen structuur en de geschiedenis van het site, voegt er een moment aan toe, en onthult er het vergeten, verdronken, maar latent aanwezig veld. Verrassend evident is het geopenbaard gegeven.

Het teater

Het teater is alomtegenwoordig in het omvangrijke werk van Aldo Rossi. Zijn stad is een permanent decor voor een veranderlijk maatschappelijk gebeuren, en zijn architectuur omkadert het individuele drama en begeleidt het. Na de voorstelling is het teater leeg, als voor altijd verlaten.

De speelplaats van de school die Rossi te Broni bouwde is een teater: op de treden spelen de kinderen. Zij zijn toeschouwer en toneelspeler tegelijk.

In de herfst omhult een dichte mist verlaten teaters van steden van de Povallei, en vlokt uit onder de glazen gewelven van Milanese passages: een machtig mechanisme drijft de mist in de stad dat een teater is.

De lichtstralen van vuurtorens wintelen over de oceaan. Het hemelgewelf kantelt. Het universeel spektakel wordt opgevoerd. De misthoorn luidt.

Het toneel van het Teatro del Mondo is een smalle gang die de toegangsdeur verbindt met een kruisvenster aan de overkant. Aan beide zijden stijgen de treden. Aan het raam verschijnt het verlichte en weerkaatste decor van Venetië, deinen schepen die voorbijgaan. De akteur wandelt naar het raam en kijkt. De stad is het teater en de akteur is publiek.

Het Teatro, tenslotte, vertoont gelijkens met dat type van ronde teaters met een centraal toneel, waaromheen het publiek vergaard wordt in een geheel van ringvormige balkons: het Globe-theatre van Shakespeare, en anatomische teaters, die soms nog bewaard zijn in bepaalde Italiaanse universiteitssteden. Het humanistisch teater fokaliseert de aandacht van de toeschouwer op het brandpunt waar de mens staat, toneelspeler of kadaver, voor het ultiem onderzoek van de anatomische dissectie.

De dood

Het stalen rooster, waaromhen de verweerde houten huid gespannen is, en dat de steun en stevigheid biedt aan het gebouw, definieert volledig de binnenruimte van het Teatro del Mondo: een puntsymmetrisch rooster van zwarte staven ondersteunt de achthoekige bekroning. De koperen knooppunten zijn geakstueerd, en weerkaatsen het teaterlicht: een kosmogonie van knooppunten weerspiegelt in het houten gewelf van dit baptysterium de universele orde.

Het skelet is een assemblage van fragmenten dat steun biedt. Met de morfologie van het skelet en de wijzigingen dat het kan ondergaan wordt de dood geassocieerd: het abnormaal verwrongen mechanisme van het lichaam van de kruisafneming. In april 1971 werd Aldo Rossi verzorgd voor een veelvuldige beenbreuk, ten gevolge van een zwaar auto-ongeval. Sindsdien associeert hij het skelet met een geheel van breuken, van pijn, van ziekte, en met de zwakheid van een genezing.

Het skelet blijft over, wordt opgegraven en getuigt. Eens zal Venetië verdwijnen en vergaan, verzwoegen door een stormvloed. Een tijdelijk, drijvend teater zal dan, geankerend op de plaats van het vergane Venetië, getuigen van haar bestaan.

Patrick Greeve

Cat. A 1406

WEST

REIZEN. EEN UITDAGING

transalpino

Leopoldstraat 26
TEL: 816/22.76.10

WINTERVAKANTIES
(prijs per persoon)

LA PLAGNE
31.01 - 07.02
akkomodatie-skipas
zweebad
5760.-

AVORIAZ
31.01 - 07.02
akkomodatie-skipas
sneuba-zweebad
6870.-

LES ARCS
31.01 - 07.02
akkomodatie-skipas
6350.-

BUSVERVOER: 2200.-

Advertentie

De favorieten: IJsseling over Derrida Van Dale over "favoriet"

Op 17 december vond de laatste lezing plaats in de Favorieten-reeks van 't Stuc. Aan de beurt was Samuel IJsseling, hoogleraar aan het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte, die kwam spreken over de Franse filosoof Jacques Derrida.

Als je heel alleen naar een onbewoond eiland wordt gestuurd, en je mag één boek meenemen, 'welk zou je dan kiezen? Daarop antwoordt IJsseling (geïnspireerd door Derrida's voorliefde voor woordenboeken en spelletjes met woorden): Het Groot Woordenboek van de Nederlandse Taal. De "dikke Van Dale" dus. Omdat alle teksten, alle boeken, wefels zijn van woorden, signifiants, die je daarin terugvindt. Omdat alle filosofie, literatuur, wetenschap, politiek, bedreven wordt met materiaal uit Van Dale. Maar ook omdat je bij het doorbladeren van dat boek van de ene verbanding in de andere valt. Je treft onvermoede verbanden, onverwachte verwijzingen aan, en je stoot op allerlei soorten woorden: lelijke, mooie, eenvoudige, moeilijke, pretentieuze, dure, goedkope woorden... Woorden die elkaar aantrekken, woorden die elkaar afstoten, eenzame woorden die elkaar niet vinden, woorden die niet meer gebruikt worden. Elke bladzijde van Van Dale is ongewild een post-

modern kunstwerk, veel fascinerender dan kunstboeken, waarin je toch alleen maar reproducties aantreft. Een bladzijde uit Van Dale is geen reproductie, want er is geen origineel.

Favoriet

Fase, fashion, fat, fataal, fata morgana, fatsoen, fatum, faun, fauna, fautes, fauivisme, fazant, februari, feces. Dat is het merkwaardige gezelschap waartussen je in het woordenboek "favoriet" aantreft. En wat lees je daar dan? "Geliefkoosd"; "gunsteling, lieveling"; "bij wedstrijden: een paard (bij uitbreiding een persoon) waarvan men verwacht dat het (hij) de prijs zal winnen en waarop men wedt". En bij "favoriete": "gunsteling"; "meest bevoorrechte concubine van een Oosters vorst"; "geliefde"; "troef-aas (kaartsp.)". Daarmee zou Derrida een heel essay kunnen schrijven over uitverkiezing, wedstrijd, liefde, jaloezie, kaartspel, paarden, ... IJsseling hield het wat bescheidener: aan de hand van die gegevens wou hij een aantal vragen oproepen die betrekking hadden op Derrida en/of die door Derrida waren ingegeven.

Filosofie wil een strikt redelijk en algemeen geldend betoog zijn waarin alles wordt verantwoord, waarin geen subjectieve voorkeur of afkeer een rol mag spelen. Daarom is een keuze voor of tegen Derrida, of Hegel, Marx, Heidegger, Habermas, Sartre... nogal

problematisch. Die keuze kan immers nooit helemaal verantwoord worden, ze is afhankelijk van toevalligheden, en daar heeft de filosofie het moeilijk mee. Dat er in elk element van cultuur altijd iets "toevallig" zit, is een feit dat voor vele wijzigers nogal moeilijk te verdragen is. Ze doen al het mogelijke om de toevalligheden te vermijden, of beter: te verbergen, weg te moffelen. Maar Derrida wil nu juist die toevalligheden op het spoor komen. Teksten leest hij met een specifieke aandacht voor wat vergeten of verdrongen wordt, maar tegelijk in aarzelingen, herhalingen en retorische elementen de kop op steekt. "Derrida heeft als het ware een apart zintuig voor deze lege plekken, voor die stiltes en spanningen, inkonsistenties en strategieën, beslissingen en hiërarchische ordeningen, met andere woorden voor de economie van de tekst. Precies daar waar ze aan het licht treden, ontstaan zijn teksten, dat wil zeggen in de marge van de reeds bestaande tekst."

Verleiding

En auteurs als favoriet kiezen, betekent: hem de voorkeur geven, van hem houden. Dat wil zeggen: houden van het geheel van teksten waar zijn naam metonymisch naar verwijst. Je kan houden van Shakespeare, of Dostojevski, of Heidegger... Je kan hun werken zelfs koesteren, liefkozen. Maar waarom lees je? Of waarom lees je niet? Waarom lees je deze of gene schrijver graag of niet graag? Wat trekt je daarin aan? Waar ligt de grens tussen literatuur en filosofie? En waarom is er voor de subtiliteit van de roman geen plaats in de wijsgerige antropologie? Waarom vindt je in de filosofie geen verhaal zoals dat over Dorian Gray? Of over Lolita, of Anna Karenina? Het zijn zulke problemen waarover Derrida nadenkt. Goed schrijven is zo schrijven dat mensen zich laten verleiden, zich laten meenemen door de tekst. En goed lezen is de kunst om je te laten opnemen in dat spel van verleiding, maar daarbij ook oog te hebben voor het proces van verleiden en verleid worden. Dan kan je echt ten volle genieten van teksten. En dat is het wat IJsseling van Derrida geleerd heeft: te genieten, te houden van teksten, ook en misschien vooral door oog te hebben voor zaken waar de meeste lezers overheen kijken. Door Derrida's wijze van lezen ("hij streeft als het ware de tekst", zei IJsseling), geeft de tekst iets te zien wat voordien "onzichtbaar" was, ook al stond het er letterlijk, zwart op wit gedrukt.

Maar tegelijk maakt Derrida het je moeilijk om na het lezen van van zijn werk nog "serieuze" teksten te schrijven. Want vanuit zijn teksten, vanuit zijn ideeën, begin je bij elk woord dat je schrijft, je af te vragen "Wat ben ik eigenlijk aan het doen?" Levinas heeft de konsekwentie van Derrida's omgaan met teksten mooi geformuleerd: "Derrida heeft onder elke zin een bom gelegd."

Raf Pauwels

Zo een verwoed fan van ons aller dikke Van Dale kan Samuel IJsseling toch niet zijn, want hier werd hij met duidelijk andere boeken door onze fotograaf betrappt. Wat hem niet belette een ongewone favorietenlezing — een woord voor de volgende Van Dale — te houden. (Foto archief)

Moules Rouges bijeengeveegd

Na de vorige wedstrijd trad een vastberaden Veto-ploeg in het veld tegen de 2de licentie TEW. In de wedstrijd aan het begin van de tegenstanders elkaar nog wat af, maar na een 5-tal minuten prikte er, dankzij een spetter van de sportiefte vetter, reeds een 0-1 op het bord voor "les moules rouges". Er werd echter te vroeg viktorie gekraaid, want de supersnelle T1 W'ers rolden keer op keer de linkerflank van de Veto-ploeg op en algaauw was de gelijke stand een feit. Nog geen tien minuten later was het reeds 5-1 voor de ekonomen.

Een schitterende T1 W-doelman hield het ene gemakte doelpunt na het andere uit zijn netten, terwijl zijn kollega aan de overzijde enkel de

ballen in het net zag vliegen. Een nieuwe TEW-run, een splitsende dieptepas die direct op de slof werd genomen en nummer acht prikte tegen de netten. Buiten een gekraakt schot dat nipt naast belandde en een mooie kopbal op de deklant, kon de Veto-ploeg hier maar weinig tegenover stellen.

Toch was er halfweg de wedstrijd een opflakking en kwamen les moules terug tot 8-3. Veto wisselde rond deze tijd van goalie, doch wist niet dat dit het begin van een echt debacle zou worden. TEW bleek nu pas echt goed op dreef te komen, les moules rouges daarentegen kregen geen lijn meer in hun akties en de verdediging viel als los zand uit elkaar. Geregeld doemden de ekonomen met twee of zelfs met drie

voor de Veto-keeper op, die dan met lege ogen de bal in het net zag belanden. Kortom, 14-3 in "no-time".

De TEW-ers deden het nu wat rustiger aan, zodat les moules rouges nog even de eer konden delen met twee doelpunten. De tegenpartij zette dan de kroon op het werk met een geplaatst balletje in de rechter benedenhoek en een loeier hoog in het dak van het doel: 16-5. Enfin, c'est la vie! Les moules rouges laten de moed niet zakken en maken zich nu reeds op voor hun wedstrijd tegen de keurploeg van de Meiersstraat 7, met name "Carpe Diem". En ze zullen weer moedig strijden voor de overwinning.

(PV)

AGENDA

samenstelling: Joost Bollens

Donderdag 8 januari

- 13.30 u. VIDEO Fresh from flanders, van Walter Verdin in 't Stuc, org. Stuc.
19.00 u. BETOGING RAK, Ladeuzeplein.
20.00 u. LEZING G. Bodifée: "Oorsprong en stabiliteit van de aardse biosfeer" in Vlaamse Academische Club, Munstraat 1, org. LOVAN.

Vrijdag 9 januari

- 19.30 u. OPTREDEN Paul Massy, Jazz en improvisatie in De Spuy.
20.00 u. TEATER Daedalus van Guy Cassiers in Stadsschouwburg, inkom 260/80 (reduktie voor Stuc-leden), org. Sfinks-animatie, de Singel.

Zaterdag 10 januari

- 20.30 u. FILM Le lit van Marion Hansel in 't Stuc, inkom 60/80.

Maandag 12 januari

- 14.00 u. TEATER In het kasteel van HTP en Jan Decorte & Co in het Stadhuis, inkom 180/220, org. Werk van de onbehaaglijke komedie: 't Stuc, CCR, Studio, Audiovisuele Dienst KUL.
18.00 u. FILM Hellzapoppin van C. Potter in Studio 1, inkom 100, org. Week van de onbehaaglijke komedie.
21.00 u. TEATER Eerste aflevering 'Het Atelier' van Maatschappij Discordia in Vlamingenstraat 83, inkom 180/220, org. Week van de onbehaaglijke komedie.

Dinsdag 13 januari

- 11.00 u. GESPREK Maatschappij Discordia vs Wim Van Gansbeke in Vlamingenstraat 83, org. Week van de onbehaaglijke komedie.
14.30 u. LEZING in de reeks 'Universiteit Derde leeftijd Leuven' Bio-etiek door prof. Schotmans in Mgr. Sencie-instituut, (03.18).
15.00 u. TV Ja Jo van Bert Edelenbosch en Gerardjan Rynders in Vlamingenstraat 83, org. Week van de onbehaaglijke komedie.
18.00 u. FILM Who's minding the store van F. Tashlin in Studio 1, inkom 100, org. Week van de onbehaaglijke komedie.
20.00 u. TEATER Othello door Blauwe Maandag Compagnie in Stadsschouwburg.
20.15 u. LEZING Etfasie therapie door Renée Reynnders, in Psychologisch Instituut, Tiensestraat 102, org. Leuvense logopedische kring.
21.00 u. TEATER Werek harder dan gewoonlijk van Kamagurka en Herr Seele in Vlamingenstraat 83, inkom 180/220, org. Week van de onbehaaglijke komedie.

Woensdag 14 januari

- 11.00 u. GESPREK Kamagurka en Herr Seele vs Gerrit Six in Vlamingenstraat 83, inkom 180/220, org. Week van de onbehaaglijke komedie.
15.00 u. GESPREK Een salon, een biljart, petit fours en een gesprek. Gastheer Jef De Roeck in Vlamingenstraat 83, inkom 100, org. Week van de onbehaaglijke komedie.
18.00 u. FILM The Party van Blake Edwards in Studio 1, inkom 100, org. Week van de onbehaaglijke komedie.
20.00 u. KONCERT Miel Cools in UZ Pellenberg, Feestzaal.
20.00 u. DEBAT over numerus clausus: artsensyndikaat vs studenten, org. RAK.
21.00 u. KONCERT Scratch Aid in 't Stuc, inkom 200/250, org. Stuc, JJ Records.
21.00 u. TEATER Het Stuk: Stuk van HTP en Jan Decorte & Co in Vlamingenstraat 83, inkom 180/220, org. Week van de onbehaaglijke komedie.

Donderdag 15 januari

- 11.00 u. GESPREK Jan Decorte (HTP) vs Jan Joris Lamers in Vlamingenstraat 83, org. Week van de onbehaaglijke komedie.
15.00 u. TV Jean Christophe Averty, een selectie door Dijk Lauwaert in Vlamingenstraat 83, org. Week van de onbehaaglijke komedie.
18.00 u. FILM Broadway Danny Rose van Woody Allen in Studio 1, inkom 100, org. Week van de onbehaaglijke komedie.
20.00 u. VOORLICHTINGS-AVOND De dienstplichtwetten met o.a. kolonel Van De Craen in De Valk, org. Dienst voor juridisch advies.
20.00 u. LEZING Gerard Mortier over 'de Europese identiteit als cultureel gegeven', in Maria Theresiakollege (MT 14), org. Europakring.
20.00 u. DEBAT met Eyskens M., Claes W., Michiels H., Schiltz H. en Dierickx L. in Grote Aula, inkom 50, org. VRG.
21.00 u. PERFORMANCE Graham Chapman in Vlamingenstraat 83, inkom 180/220, org. Week van de onbehaaglijke komedie.

Vrijdag 16 januari

- 15.00 u. AKTIE Inpakken en wegwezen, ter gelegenheid van RvS aan Rektoraat.

TENTOONSTELLINGEN

- UZ GASTHUISBERG, Stefania Unwin en Kris Heyman, kleurtekeningen, schilderijen en grafiek tot 15 januari.
EKSPLOAZAAL L & W Een archeoloog te velde, 40 jaar opzoekingswerk van J.R. Mertens, van 12 t/m 22 januari.

Kampanje Vredeseilanden 1987

Na de smaakmaker Student Aid volgt van 16 tot 19 januari de kampanje voor Vredeseilanden over heel Vlaanderen. Volgende week meer daarvoor in een artikel dat het ook zal hebben over wat er in Leuven te doen staat. Wie echt niet kan wachten tot dan kan op woensdag 14 januari om 20 uur terecht

voor een info-avond rond Vredeseilanden, ingericht door de Landbouwkring (Aud. De Molen, Celestijnenlaan, Heverlee), met dia's en een uiteenzetting door Herman Deprouw. Op dezelfde dag brengt de BRT om 19 u een film rond 25 jaar Vredeseilanden. (BB)